

КІЛЬКІСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ | УКРАЇНА, жовтень 2016

1500 респондентів

Стан медичної сфери в Україні

РЕЙТИНГ

Методологія

- Аудиторія: населення України від 18 років і старші
- Вибірка репрезентативна за віком, статтю, регіонами і типом поселення.
- Вибіркова сукупність: **1500 респондентів**
- Особисте формалізоване інтерв'ю (face-to-face)
- Помилка репрезентативності дослідження: **не більше 2,5%**
- Терміни проведення: **13-20 жовтня 2016 р.**

РЕЗЮМЕ

РЕЙТИНГ

- За результатами опитування, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг» у жовтні 2016 року, **47% опитаних заявили, що користуються лише послугами державних медичних установ.** 26% сказали, що окрім послуг державних медичних установ звертаються за умови наявності додаткових коштів в сім'ї до приватної медицини. 15% заявили, що поруч із державними послугами звертаються до приватних закладів у випадку серйозної хвороби в сім'ї. Лише 6% надають перевагу переважно приватним медичним установам перед державними.
- **Майже 70% опитаних не задоволені державними медичними послугами,** які вони отримували за останні п'ять років. Задоволених тою чи іншою мірою рівнем послуг у державних медичних закладах 24% респондентів. Найбільше тих, хто висловив своє незадоволення у цій сфері, проживають на Півдні (85%). У віковому та майновому розрізах негативно оцінили ці послуги старші люди та ті, хто має низькі доходи.
- **55% опитаних заявили, що за останні два роки загальна якість державних медичних послуг для країни погіршилася.** Лише 12% респондентів побачили покращення у цій сфері. 27% вважають, що нічого у рівні якості державних медичних послуг не змінилося. 6% не змогли відповісти на це питання.
- Водночас респонденти досить позитивно відзначили зміни, які відбулися у сфері приватної медицини. **25% опитаних вважають, що за два роки якість послуг в приватних медичних закладах покращилася,** і лише 15% заявили, що вона погіршилася.

- **17% вважають, що змін у цій сфері за останні два роки не відбулося.** Третина респондентів взагалі не користувалася послугами у цьому секторі медицини. Найбільше тих, хто помітив позитивні якісні зміни у сфері приватної медицини, проживають на Заході, найменше – на Сході. У віковому розрізі покращення у сфері приватної медицини відзначали респонденти молодшого і середнього віку, переважно це люди з відносно високими доходами. Водночас серед респондентів старше 51 року більшість взагалі не користувалися послугами приватної медицини.
- Лише 8% зазначили, що українська медична галузь близька до європейських стандартів, **85% вважають, що якість медичного обслуговування в Україні далеко від європейських стандартів.**
- Вартість медичних послуг є одним із визначальних чинників вибору респондентів, коли вони вирішують, де саме отримати медичну допомогу. Так, **33% опитаних відповіли, що, якщо не зважати на гроші, вони б звернулися за необхідною медичною допомогою до приватних медичних установ,** 31% взагалі б поїхали лікуватися за кордон. Водночас 27% готові звернутися за допомогою навіть за таких умов все одно до послуг державної медицини.
- Що цікаво, послугами приватної та іноземної медицини хотіли б більше користуватися молоді люди, водночас старші респонденти все рівно більше довірили б своє здоров'я державним медичним установам, навіть за умови, що у них будуть кошти на приватну чи іноземну медицину.
- **Серед країн, які обрали б для лікування, лідирують Ізраїль (39%), Німеччина (38%) та Швейцарія (21%).** А також США (10%) та Білорусь (8%). Тільки 3% обрали б Росію.

РЕЗЮМЕ

РЕЙТИНГ

- 33% опитаних заявили, що консультуються із лікарем або будь-яким медичним спеціалістом із приводу стану свого здоров'я чи надання рекомендацій щодо стану свого здоров'я рідше ніж раз на рік. 27% консультуються з цього приводу кожного року, 18% - принаймні кожні 6 місяців, 9% - принаймні кожні 3 місяці і 5% звертаються за консультаціями кожного місяця.
- **83% респондентів вважають, що лікування для них або їхньої родини обходиться дорого** (39% - дуже дорого). Лише 12% респондентів відзначили, що лікування є для них більш-менш доступним за вартістю.
- **36% опитаних зазначили, що лікування в державних медичних закладах є дуже дорогим.** Загалом високу вартість медичних послуг у цих установах відзначили 77% опитаних. Лише 16% опитаних оцінили вартість медичних послуг у державних установах як доступну.
- **86% опитаних загалом оцінили вартість лікування у приватних закладах як дороге** (58% - як дуже дороге). Лише 3% опитаних заявили, що ціна за лікування тут є більш менш нормальною.
- Оцінка вартості лікування напряду корелюється із частотою звертання за медичними послугами. 51% респондентів, які звертаються за медичними консультаціями щомісяця, відзначають, що лікування обходиться їм дуже дорого. Натомість лише третина тих, хто звертається за послугами раз на рік, кажуть, що лікування є дуже дорогим. Але незважаючи на це, абсолютна більшість опитаних, незважаючи від того як часто вони звертаються до медичних закладів відзначають, що ціна лікування в Україні є високою.

- **Більшість (69%) заявили, що у них не вимагали хабара за лікування або медичні послуги протягом останніх двох років.** Водночас, 25% опитаних відзначили наявність фактів корупції.
- У свою чергу, **59% опитаних заявили, що відчували себе зобов'язаними дати медичному працівнику не грошовий подарунок** (алкоголь, шоколад, їжу), щоб віддячити за лікування. Лише третина не відчували таких зобов'язань. Найбільше тих, хто відчували зобов'язання «подякувати» лікарю, на Заході та у Центрі (66%), найменше – на Сході (48%). Водночас слід зазначити, що на Півдні досить високий рівень несприйняття явища «подяки» медичному працівнику – 42% не відчують жодних зобов'язань. Більш зобов'язаними стосовно подарунку лікареві себе відчують жінки (64%), аніж чоловіки (53%).
- Найпоширенішою сумою «подяки», яку вимагали за лікування або медичні послуги, є 100-250 грн (23%). У 16% вимагали від 250 до 500 грн., у 14% - 500-1000 грн., у 16% - більше 1000 грн. Найменш поширена сума «подяки» - до 50 грн (4%).
- Лише 5% заявили, що не платили б жодних хабарів, якщо б їх попросили заплатити за лікування.
- Основним джерелом інформації стосовно лікування, послуг є медичні працівники (67%) та друзі, сім'я (45%). Також близько чверті отримують інформацію з Інтернету, від аптекарів, з телевізійних програм.
- Дві третини опитаних знають хто є їхнім сімейним лікарем або терапевтом. Половина опитаних довіряють своєму лікарю, 19% - не довіряють. 31% не змогли відповісти на це питання.

РЕЗЮМЕ

РЕЙТИНГ

- Найвищий рівень довіри до сімейного лікаря спостерігається серед опитаних у Центрі (58%). Натомість на Сході тих, хто довіряє сімейному лікарю 38%, а чверть опитаних не мають довіри до цього інституту. Довіра до сімейного лікаря вища серед старших людей та серед жінок. У сільській місцевості довіряють більше (57%), аніж у містах (48%). Кожен п'ятий респондент у містах висловлює недовіру до сімейних лікарів.
- **83% підтримують вакцинацію дітей проти таких хвороб як поліомієліт, кір, туберкульоз, гепатит В, дифтерія та інші.** Лише 9% не підтримують цього виду профілактики. 77% вважають, що щеплення повинно бути обов'язковим, 12% - не підтримують цю ідею, 11% не могли визначитися із відповіддю на це питання.
- 69% опитаних заявили, що підтримують ініціативу, щоб до водіїв швидкої допомоги ставилася вимога закінчити медичні курси з надання першої допомоги та допомоги при отриманні травм, а не просто, щоб вони були водіями. 23% - не підтримують цю ідею.
- **64% підтримують ініціативу щодо створення фельдшерської служби як у країнах Заходу,** послуги яких використовуються при наданні першої медичної допомоги при травматичних ситуаціях, щоб врятувати життя пацієнта, доки він не отримає повноцінного і незалежного лікування у відділенні швидкої допомоги. 23% проти такої ідеї. Основними причинами несприйняття такої ініціативи респонденти назвали те, що фельдшери це не те саме, що ліцензовані лікарі (66%), а фельдшерська служба знищить традиційну службу швидкої допомоги (29%), 17% побоюються, що це призведе до збільшення витрат, або залишить лікарів швидкої без роботи (10%).

- **Лише 6% респондентів мають приватну медичну страховку, 94% - не мають.** Слід зазначити, що навіть серед респондентів з більш менш високими доходами (більше 5 тис. грн.) тих, хто має медичну страховку – лише 14%.
- **46% опитаних вважають, що забезпечення кожного громадянина приватною страховкою, яка б покривала реальні витрати на якість медичної допомоги, найбільш допомогло б удосконалити українську систему охорони здоров'я.** 34% вважають, що найбільше б допомогло удосконалити вітчизняну медичну систему, якби існуюча система працювала ефективно. Лише 12% хотіли б такий механізм удосконалення як запровадження медичного ваучера на певну грошову суму, яку б можна було використовувати щомісяця і поповнювати за рахунок заробітної плати.
- 57% опитаних підтримують принцип, за яким бюджетні державні кошти виділяються медичним установам залежно від кількості пацієнтів, а не на підставі кількості лікарняних ліжок. 21% проти такої ініціативи, 22% не змогли відповісти на це питання. Найбільше тих, хто позитивно оцінили ініціативу на Заході (69%), найменше – у Центрі (47%).

Оцінка стану медичної галузі

Яка категорія найкраще описує Ваші уподобання в сфері охорони здоров'я?

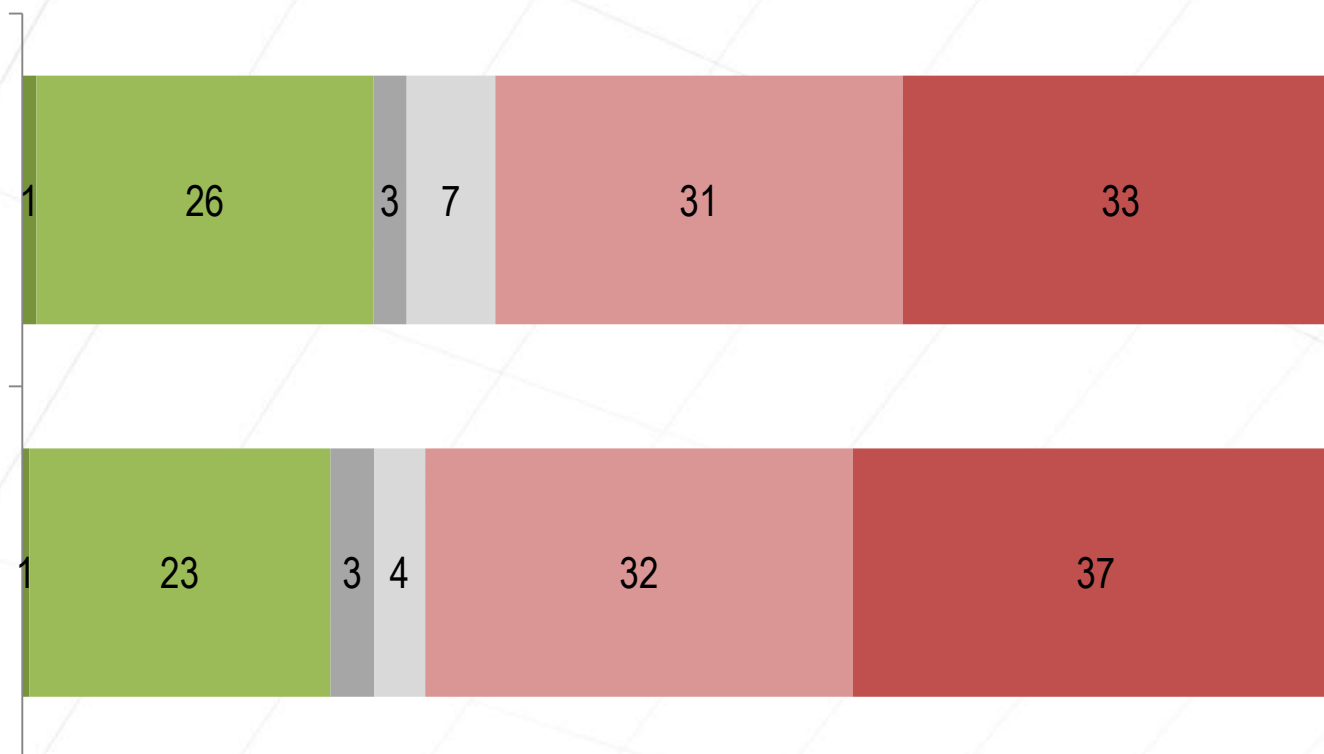
РЕЙТИНГ

Як Ви оцінюєте рівень Вашої задоволеності державними медичними послугами ...

- Дуже задоволений
- Певною мірою задоволений
- Я не користуюся державними медичними послугами
- Важко відповісти
- Певною мірою незадоволений
- Дуже незадоволений

... які Ви отримували з моменту
здобуття незалежності України у
1991 році?

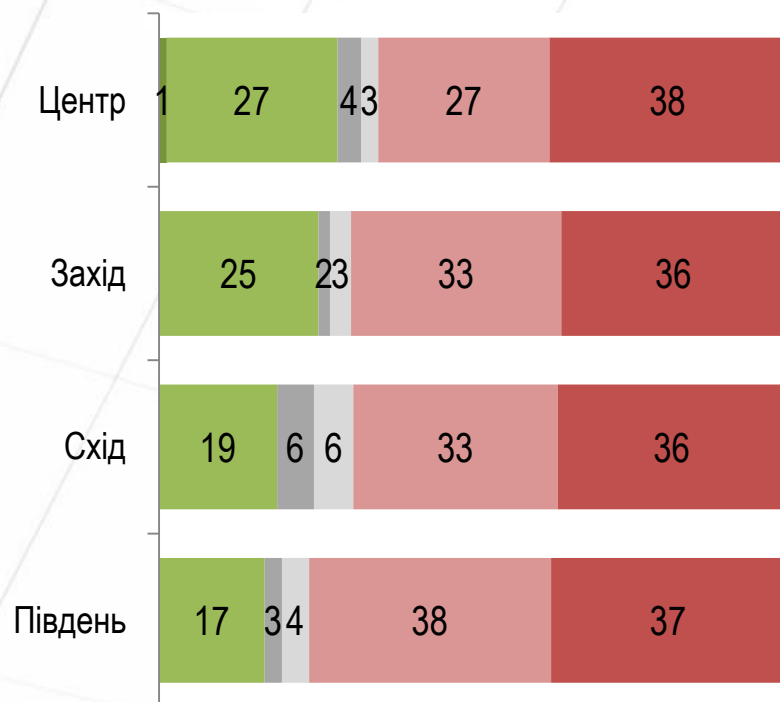

Як Ви оцінюєте свій рівень задоволеності державними медичними послугами за останні п'ять років?

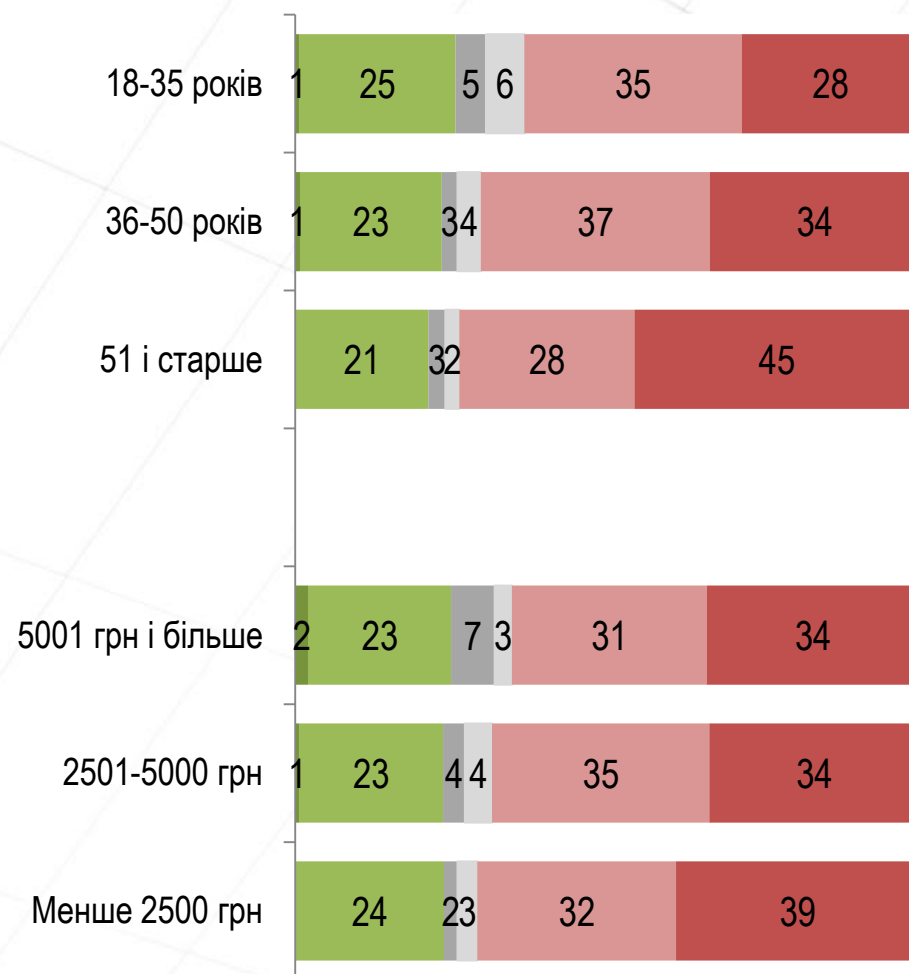
РЕЙТИНГ

- Дуже задоволений
- Певною мірою задоволений
- Я не користуюся державними медичними послугами
- Важко відповісти
- Певною мірою незадоволений
- Дуже незадоволений

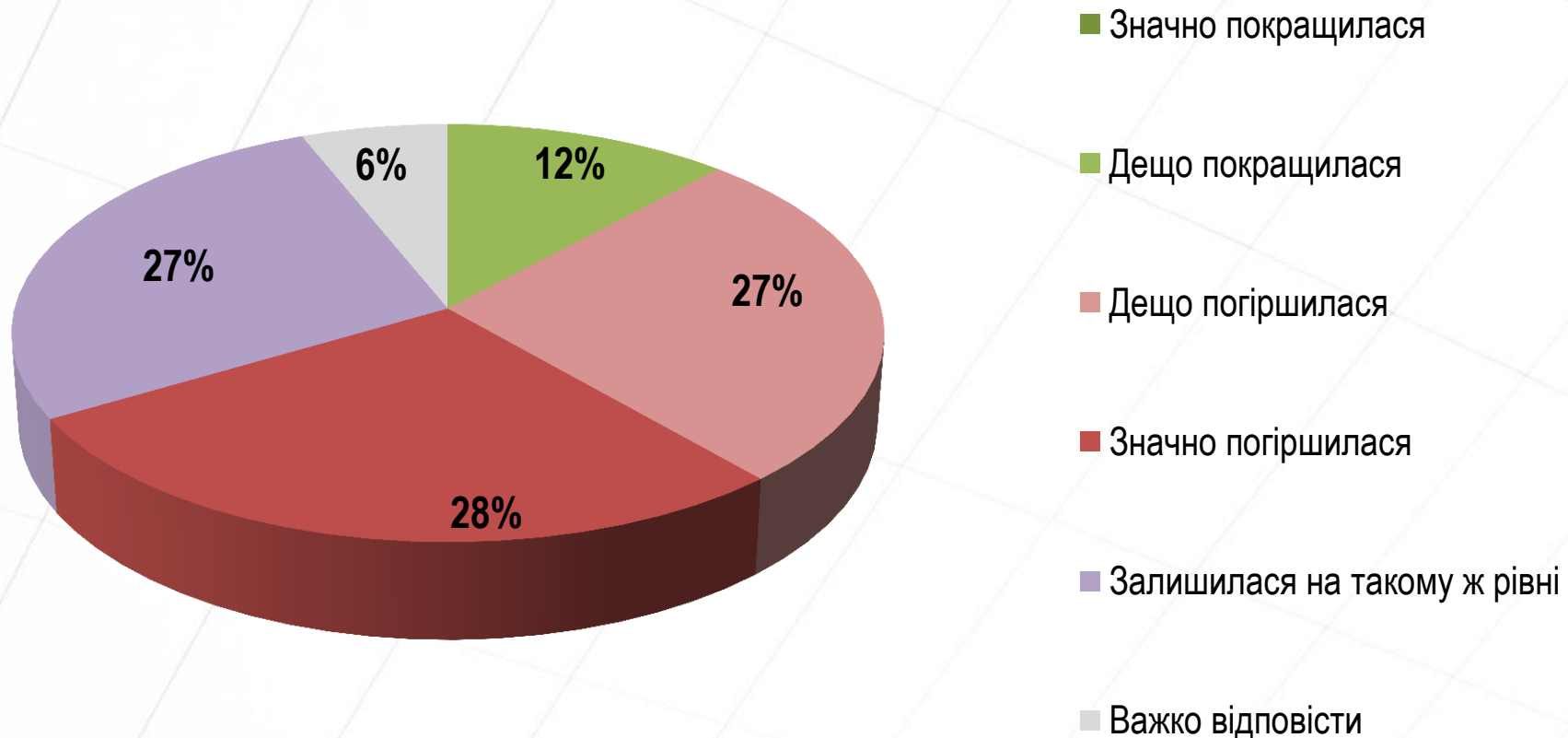
Регіони

Вік. Дохід

За останні два роки загальна якість державних медичних послуг для країни:

За останні два роки загальна якість ...

РЕЙТИНГ

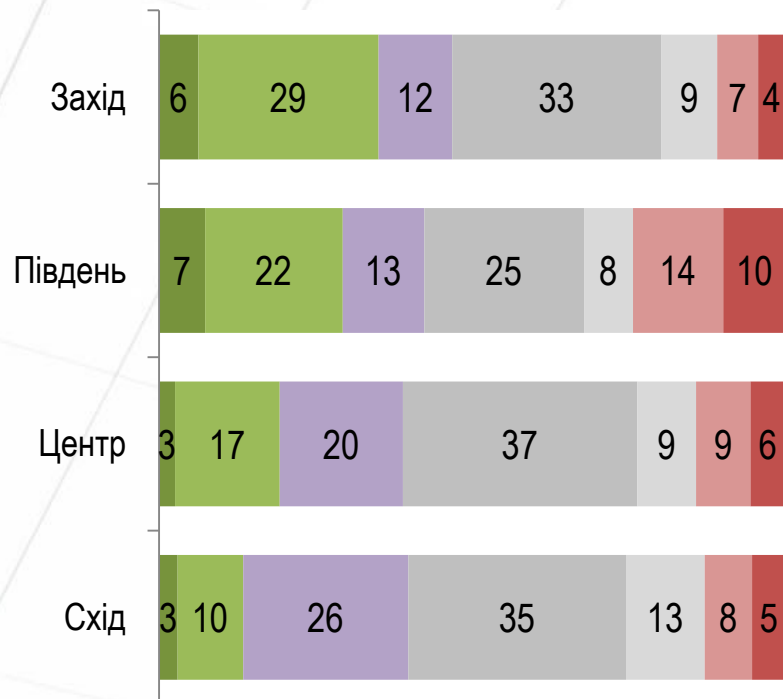

За останні два роки, загальна якість ПРИВАТНОЇ МЕДИЦИНИ в країні?

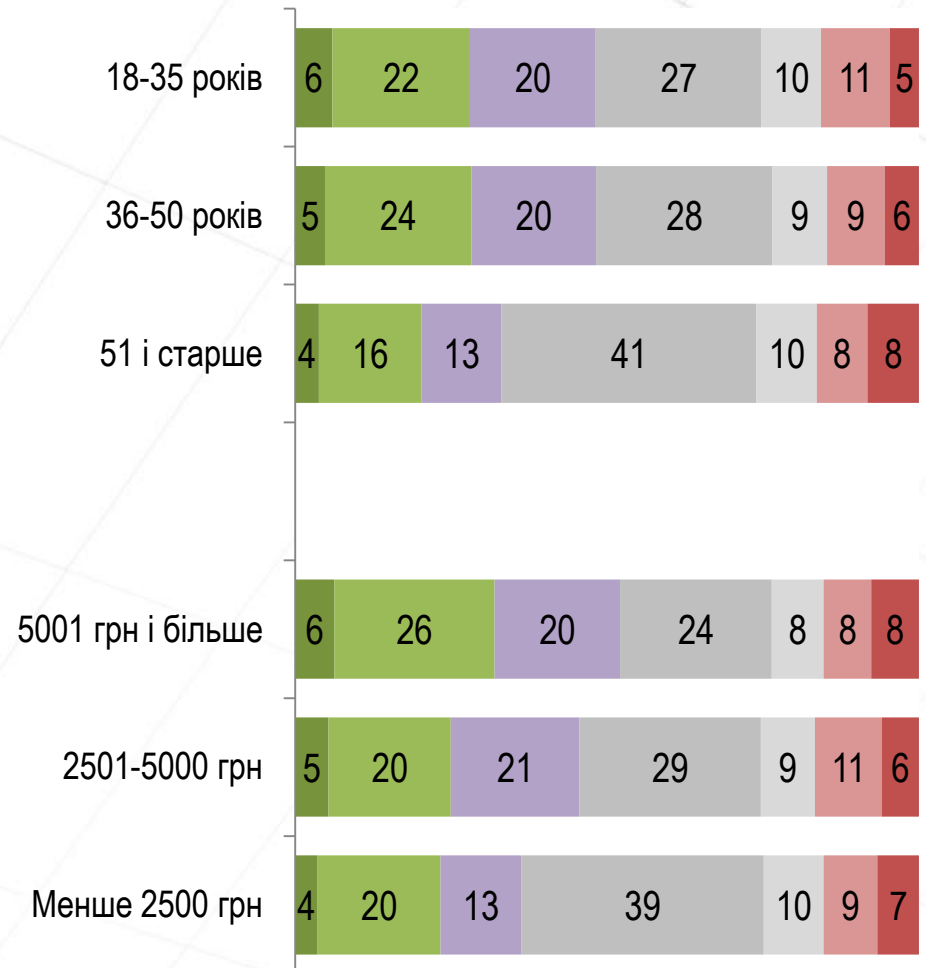
РЕЙТИНГ

- Значно покращилася
- Дещо покращилася
- Залишилася на такому ж рівні
- Не користувався послугами
- Важко відповісти
- Дещо погіршилася
- Значно погіршилася

Регіони

Вік. Дохід

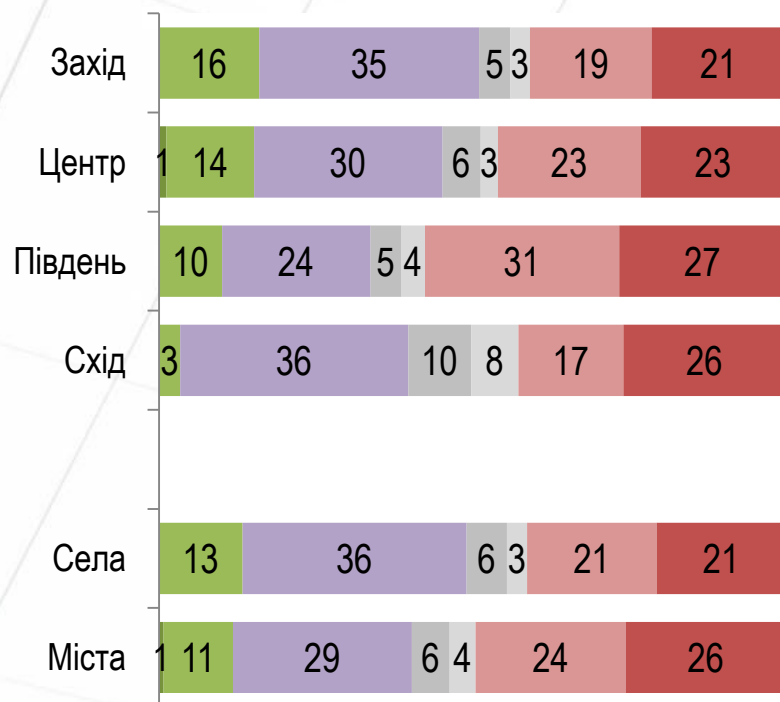

За останні два роки загальна якість ДЕРЖАВНИХ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ, отриманих Вами ...

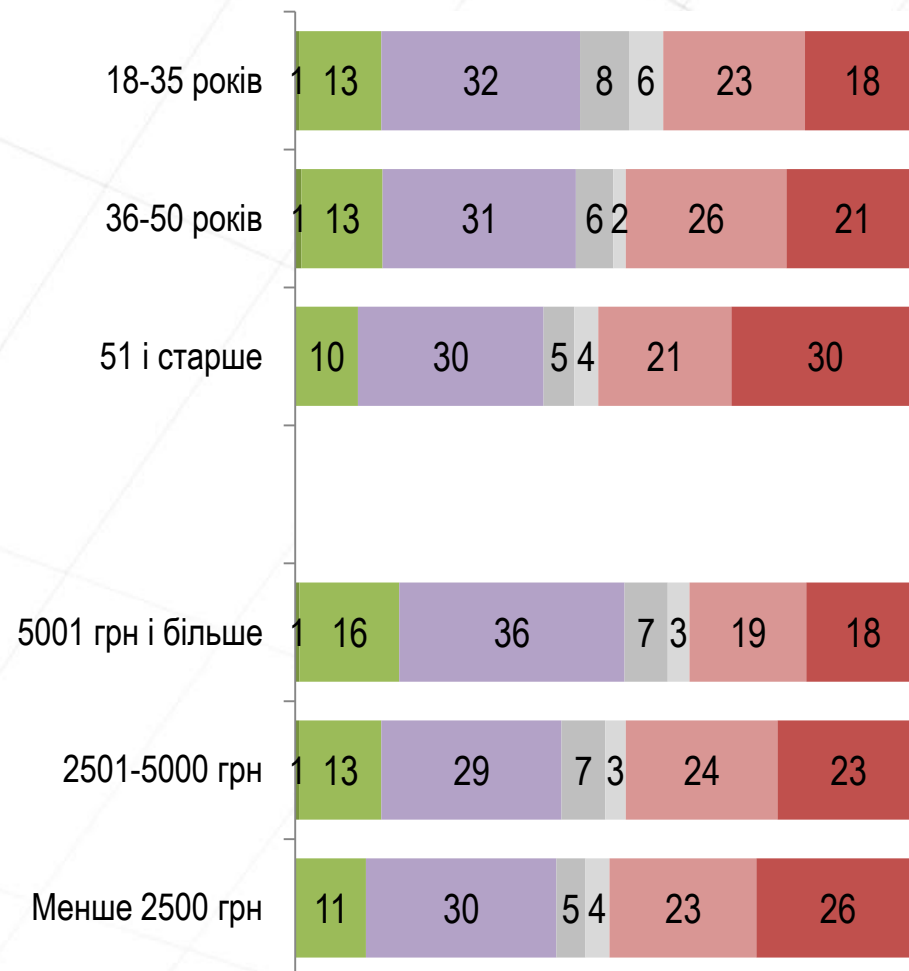
РЕЙТИНГ

- Значно покращилася
- Дещо покращилася
- Залишилася на такому ж рівні
- Не користувався послугами
- Важко відповісти
- Дещо погіршилася
- Значно погіршилася

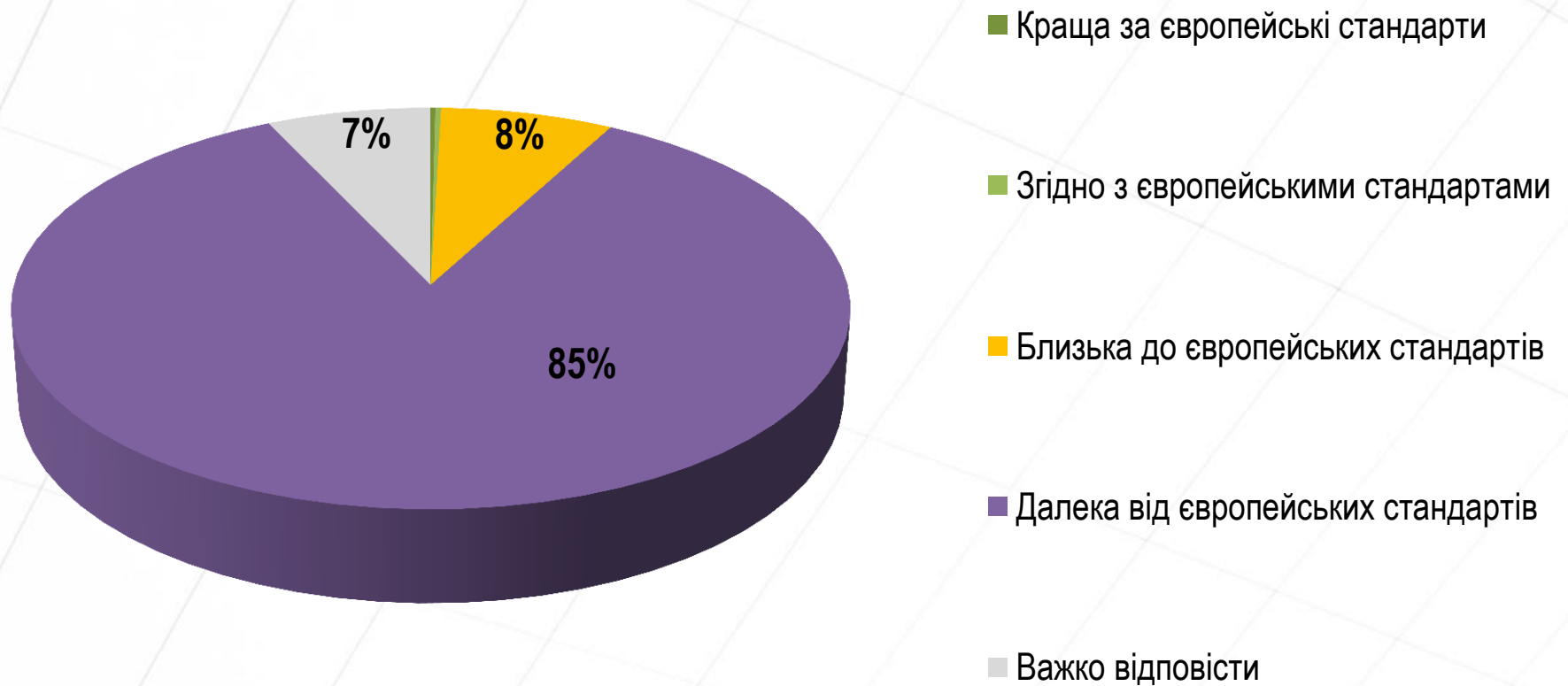
Регіони. Тип поселення

Вік. Дохід

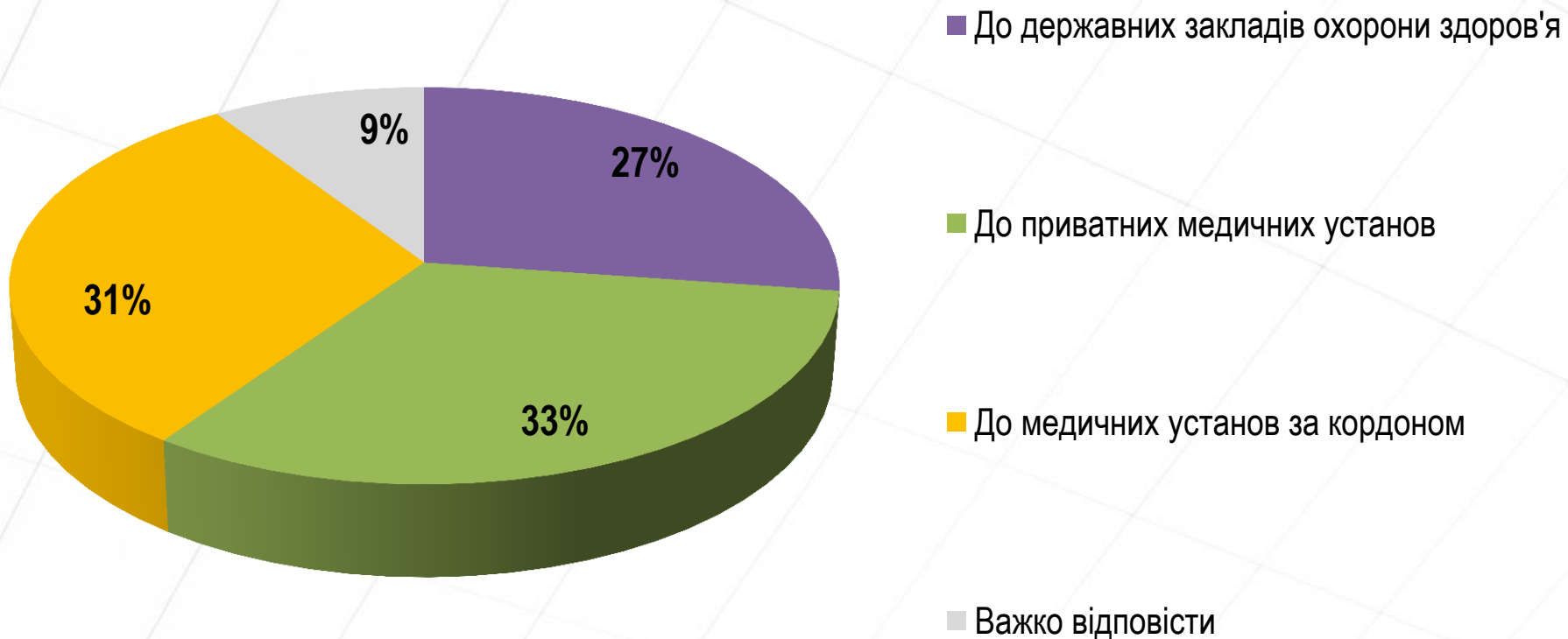

Як Ви оцінюєте якість медичного обслуговування в Україні на сьогодні?

Якщо не зважати на гроші, то куди б Ви звернулися, щоб отримати першу необхідну медичну допомогу?

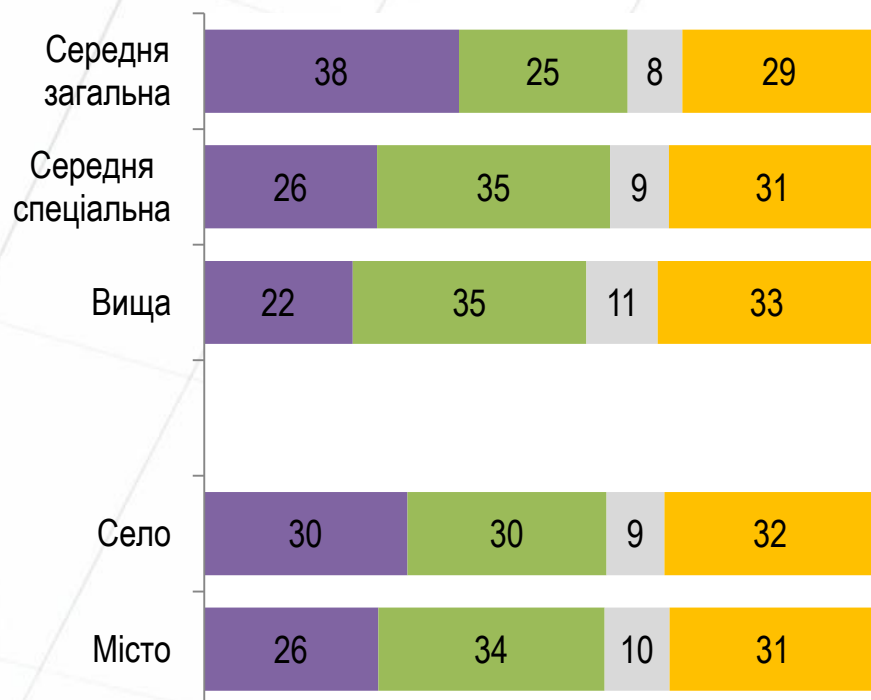
РЕЙТИНГ

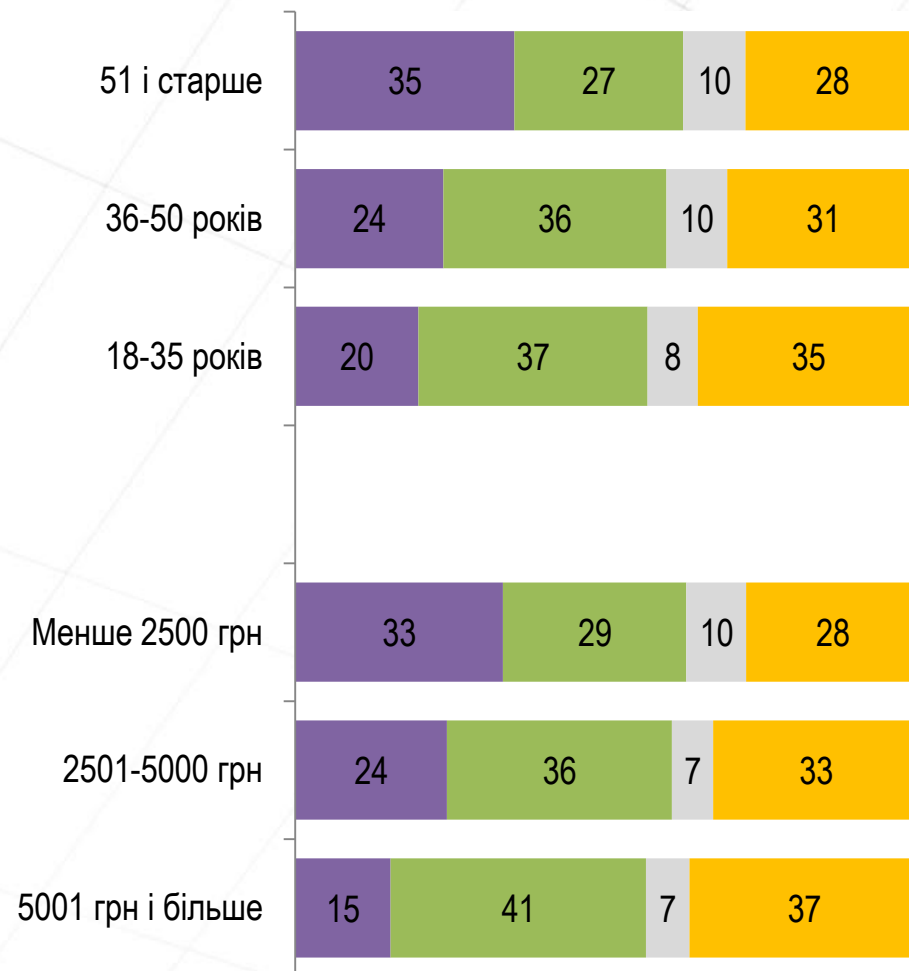
Якщо не зважати на гроші, то куди б Ви звернулися, щоб отримати першу необхідну медичну допомогу?

- До державних закладів охорони здоров'я
- До приватних медичних установ
- Важко відповісти
- До медичних установ за кордоном

Освіта. Тип поселення

Вік. Дохід

Якщо б не зважати на гроші і поїхати лікуватися за кордон, то які з країн нижче Ви обрали б?

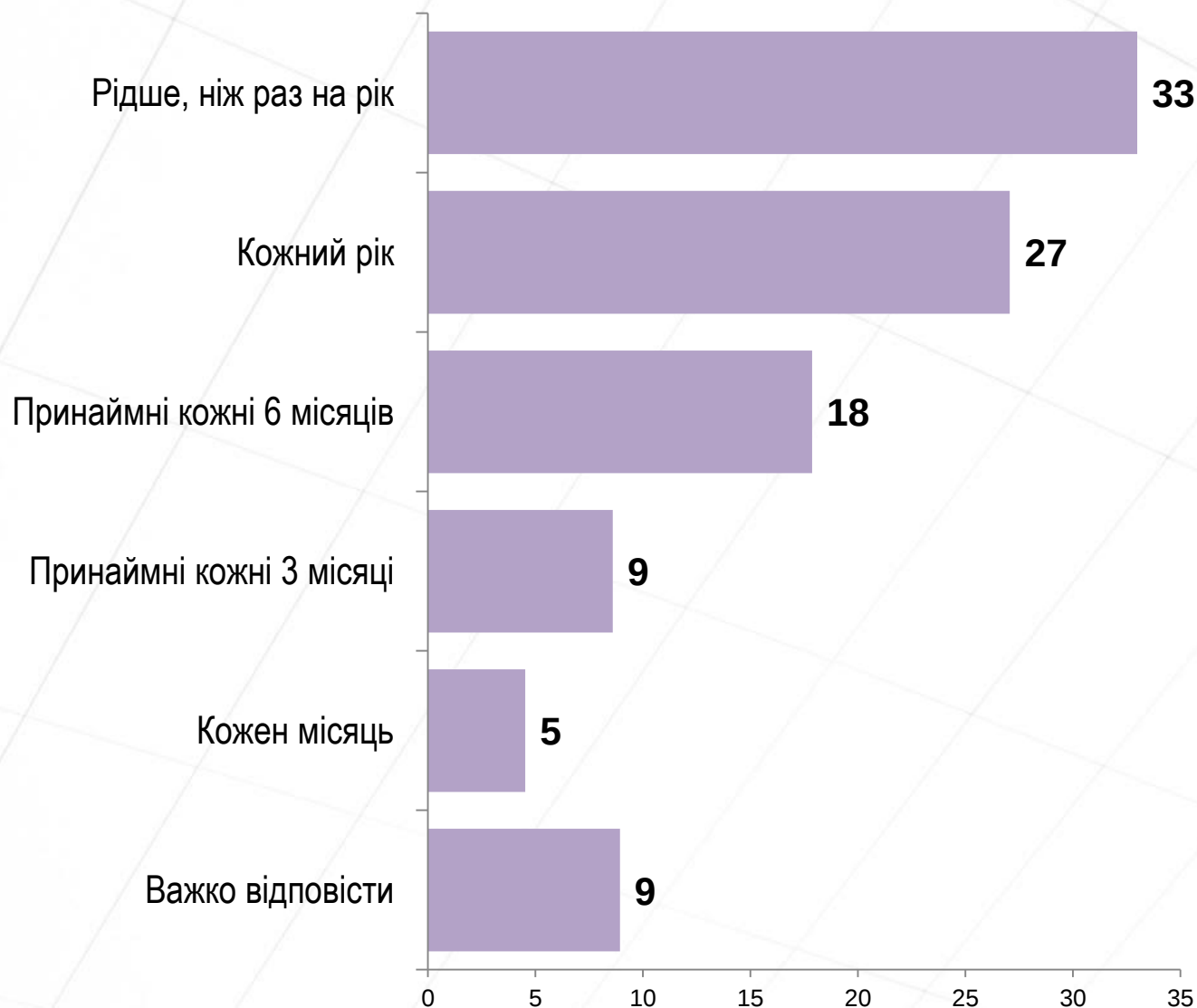
РЕЙТИНГ

КІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ

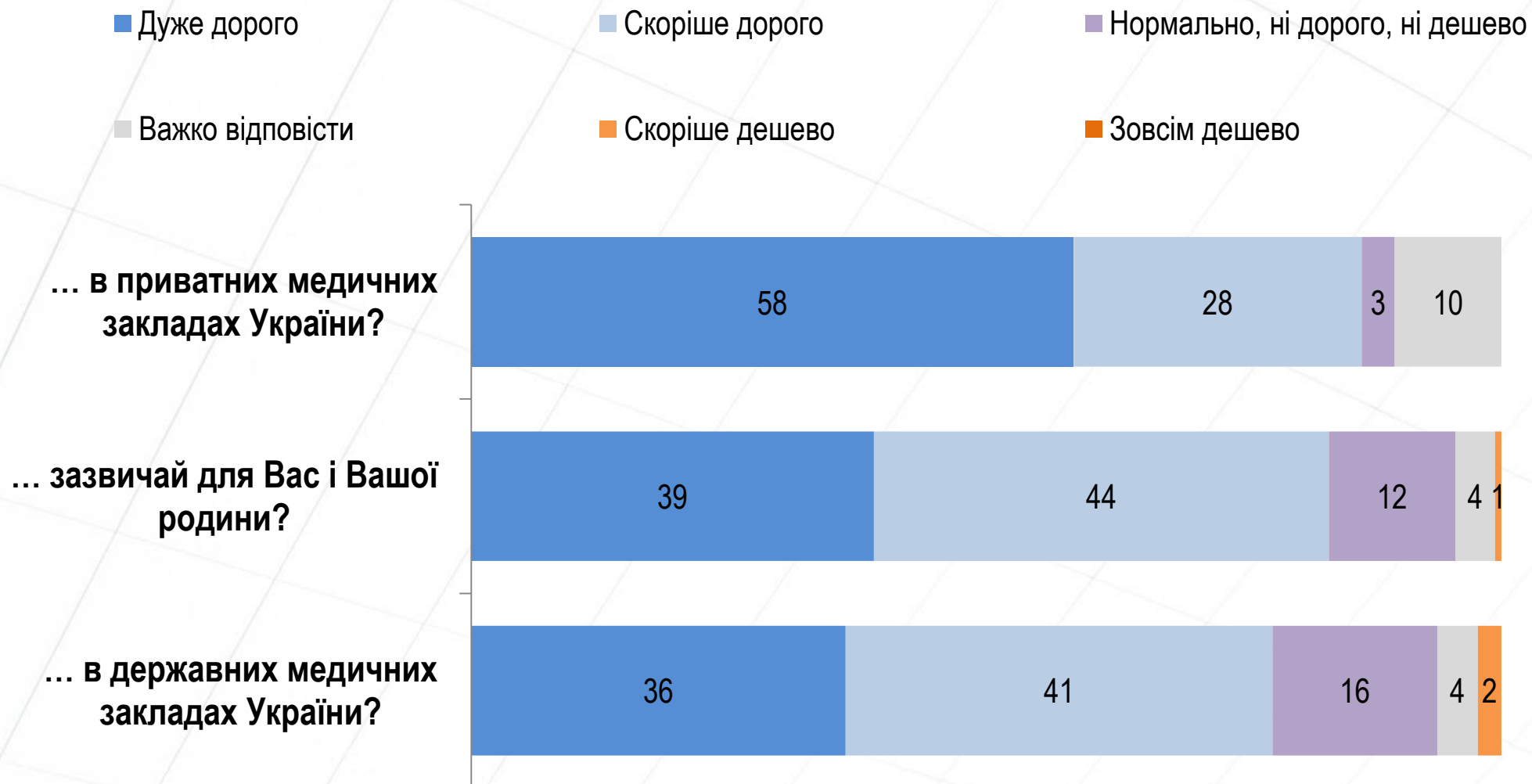
Як часто Ви консультуєтеся із лікарем або будь-яким медичним спеціалістом із приводу стану свого здоров'я чи надання будь-яких рекомендацій щодо стану свого здоров'я?

РЕЙТИНГ

Наскільки дорого, зазвичай, обходиться лікування ...

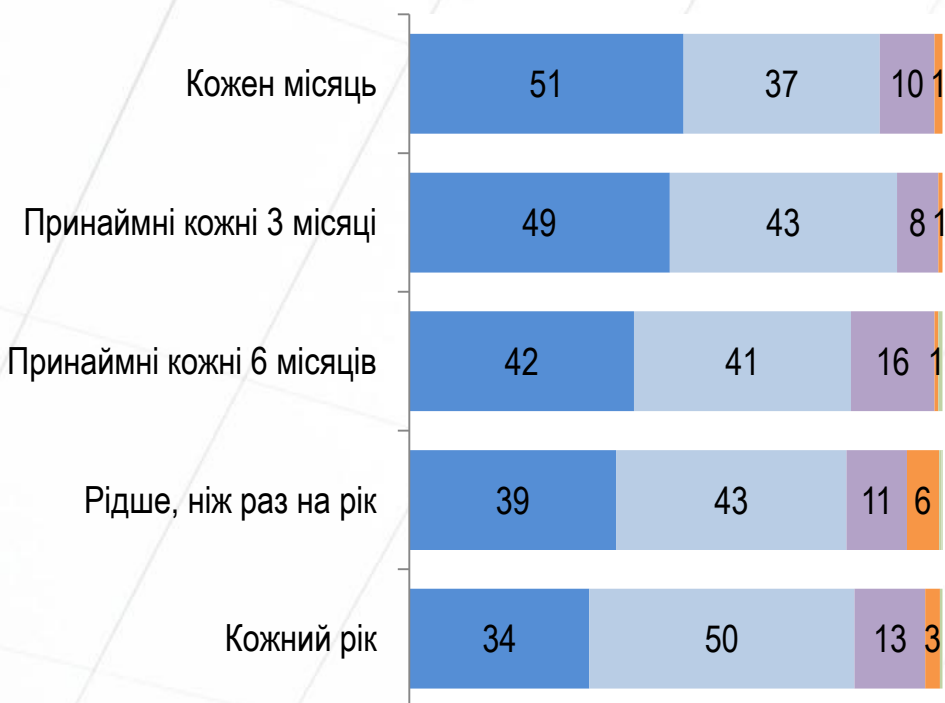
РЕЙТИНГ

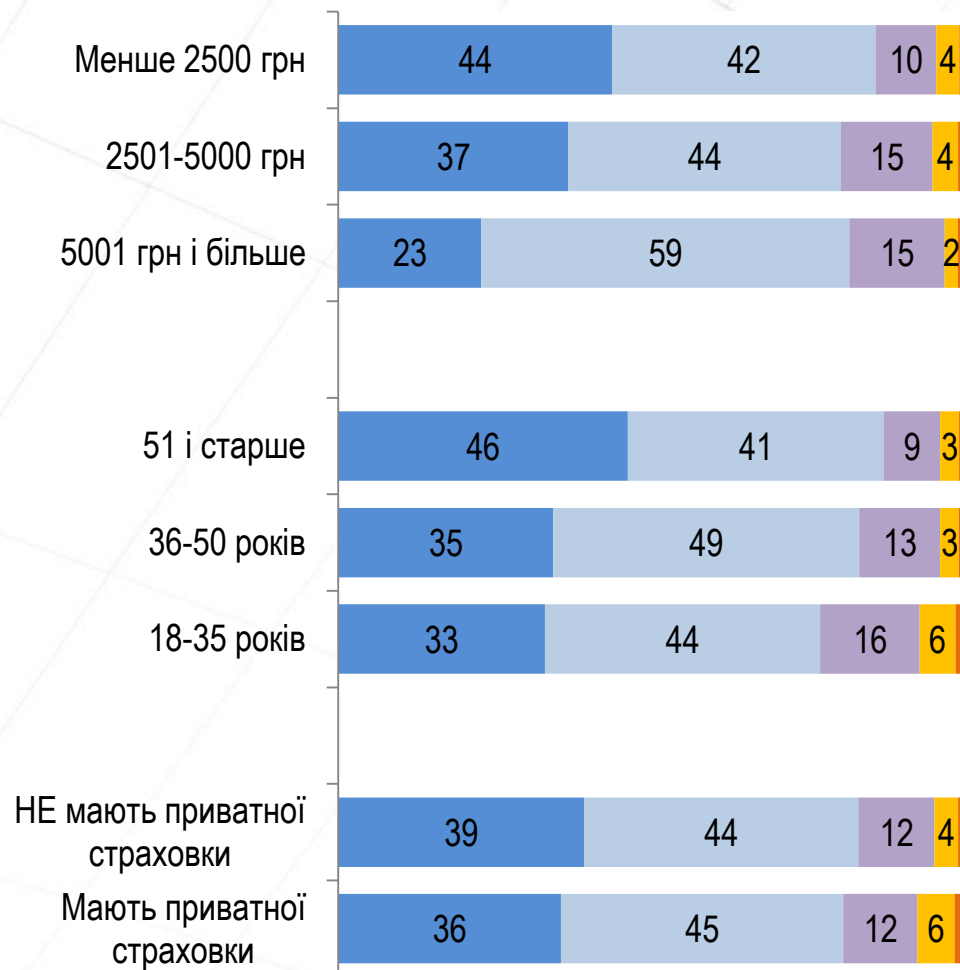
Наскільки дорого, зазвичай, обходиться лікування для Вас і Вашої родини?

- Дуже дорого
- Скоріше дорого
- Нормально, ні дорого, ні дешево
- Важко відповісти
- Скоріше дешево
- Зовсім дешево

Частота звертання до лікаря

Вік. Дохід. Наявність страховки

Із яких джерел, яким можна довіряти, Ви отримуєте інформацію стосовно медицини (лікування, послуг)?

КІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ

Із яких джерел, яким можна довіряти, Ви отримуєте інформацію стосовно медицини (лікування, послуг)?

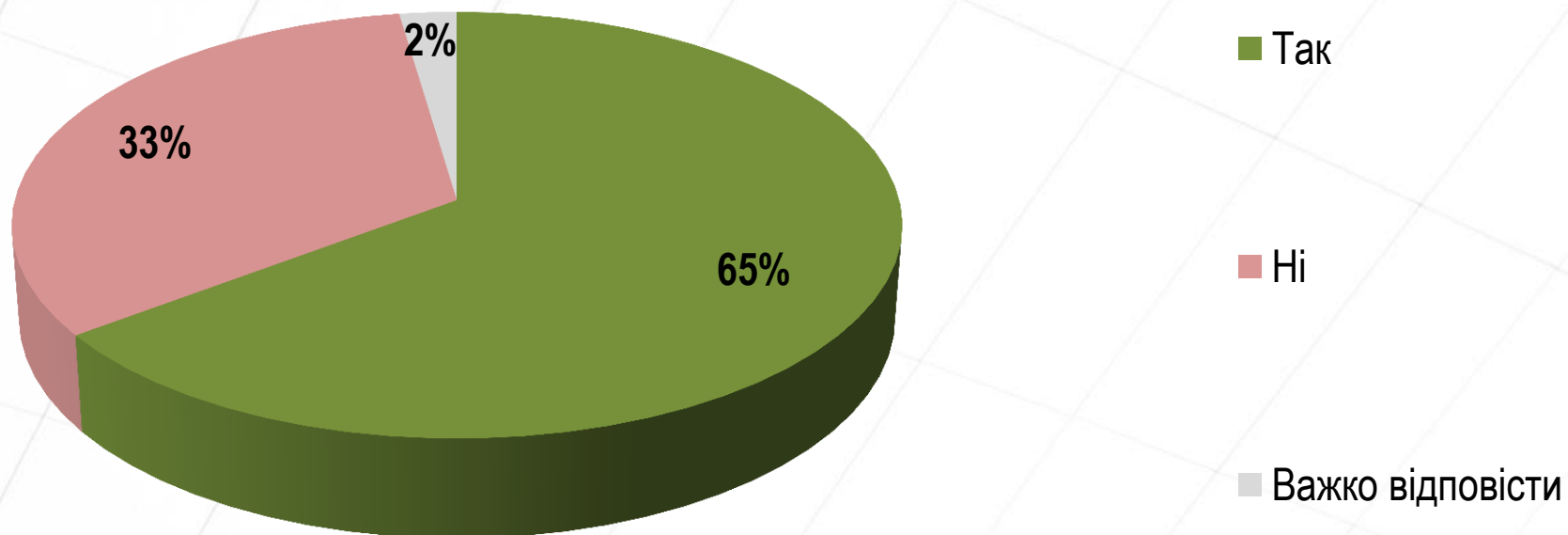
РЕЙТИНГ

КІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ

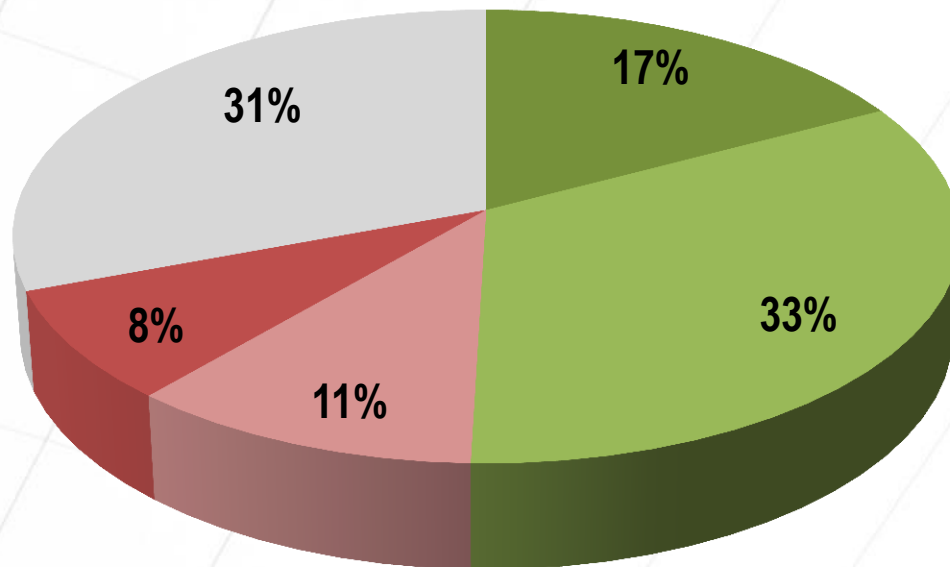
	18-35 років	36-50 років	51 і старше	Чоловіки	Жінки
Від лікаря або іншого медичного працівника	61	68	70	63	69
Від друзів та сім'ї	44	46	44	43	46
З інтернету	43	31	14	28	27
Від аптекаря / фармацевта	25	28	29	23	31
З телевізійних програм	17	21	30	21	26
З журналів	5	5	6	3	7
Від народних цілителів, нетрадиційної медицини	1	2	6	3	4
Релігійних лідерів або священників	1				1
Інше	2	2	2	1	3
Важко відповісти	5	3	3	6	2

Чи знаєте Ви, хто є Вашим сімейним лікарем або терапевтом?

РЕЙТИНГ

Як би Ви описали рівень довіри до Вашого сімейного лікаря?

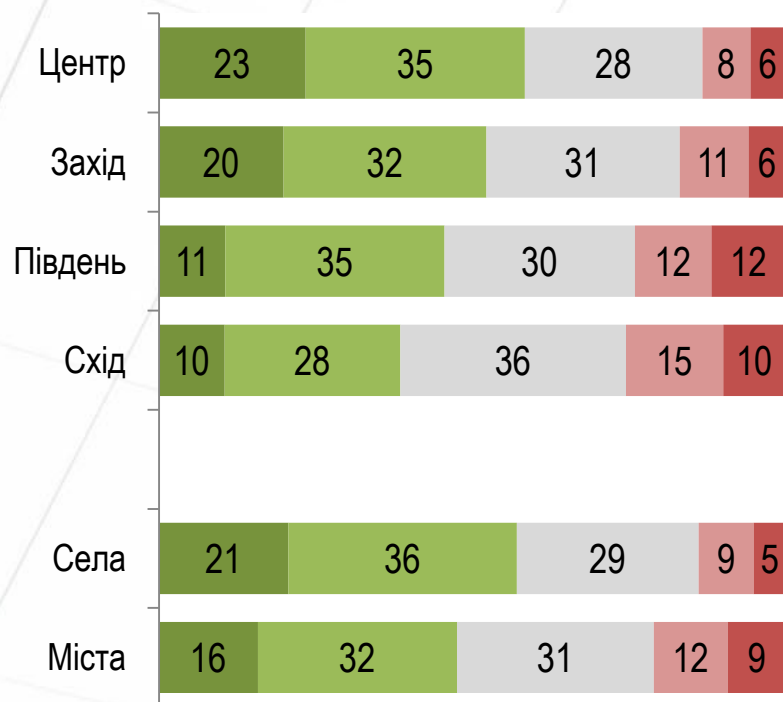
- Я повністю довіряю своєму лікарю
- Я переважно довіряю своєму лікарю
- Я певною мірою не довіряю своєму лікарю
- Я не довіряю своєму лікарю
- Важко відповісти

Як би Ви описали рівень довіри до Вашого сімейного лікаря?

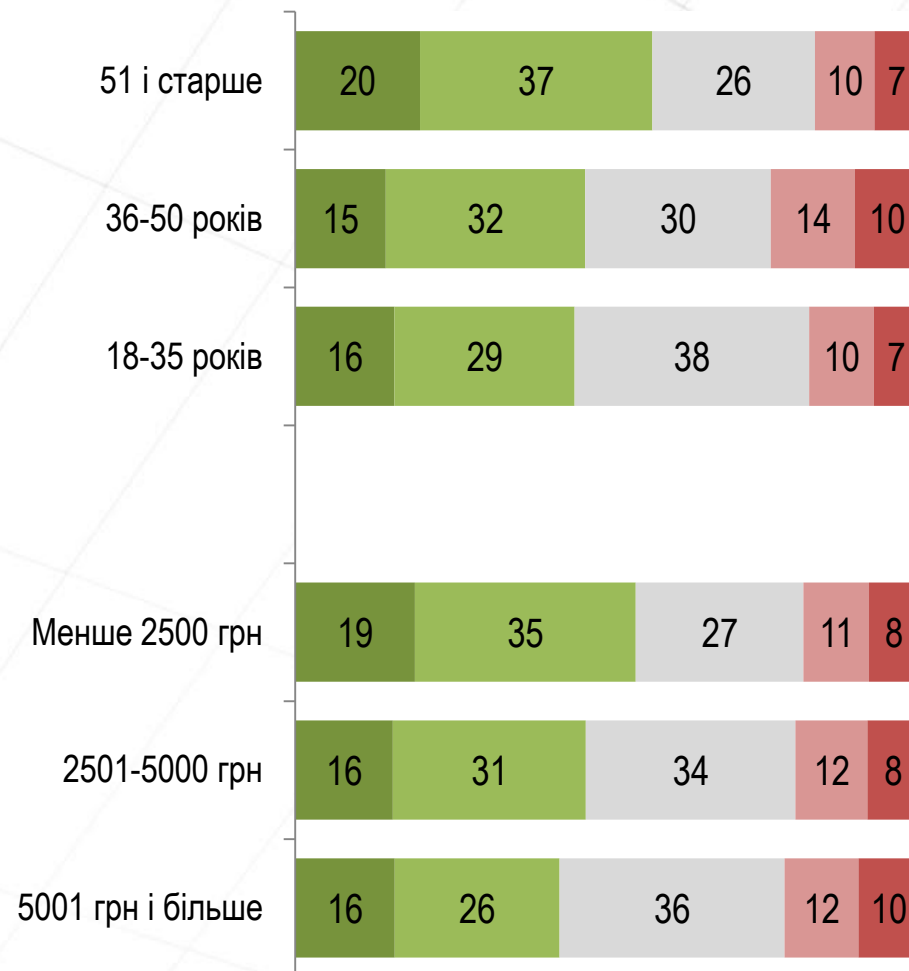
РЕЙТИНГ

- Я повністю довіряю своєму лікарю
- Я переважно довіряю своєму лікарю
- Важко відповісти
- Я певною мірою не довіряю своєму лікарю
- Я не довіряю своєму лікарю

Регіони

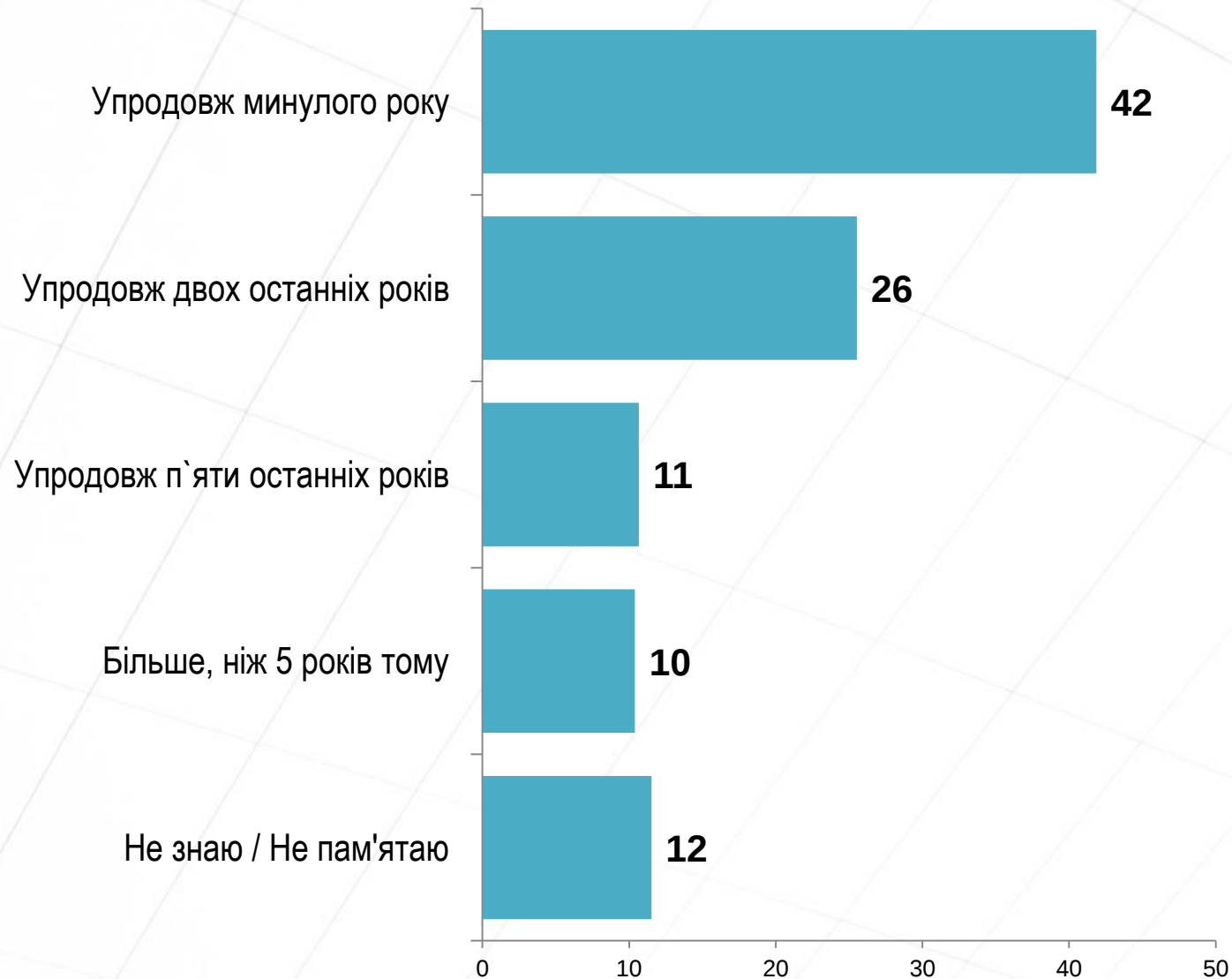

Вік. Дохід

Коли останній раз Ви робили обстеження на туберкульоз?

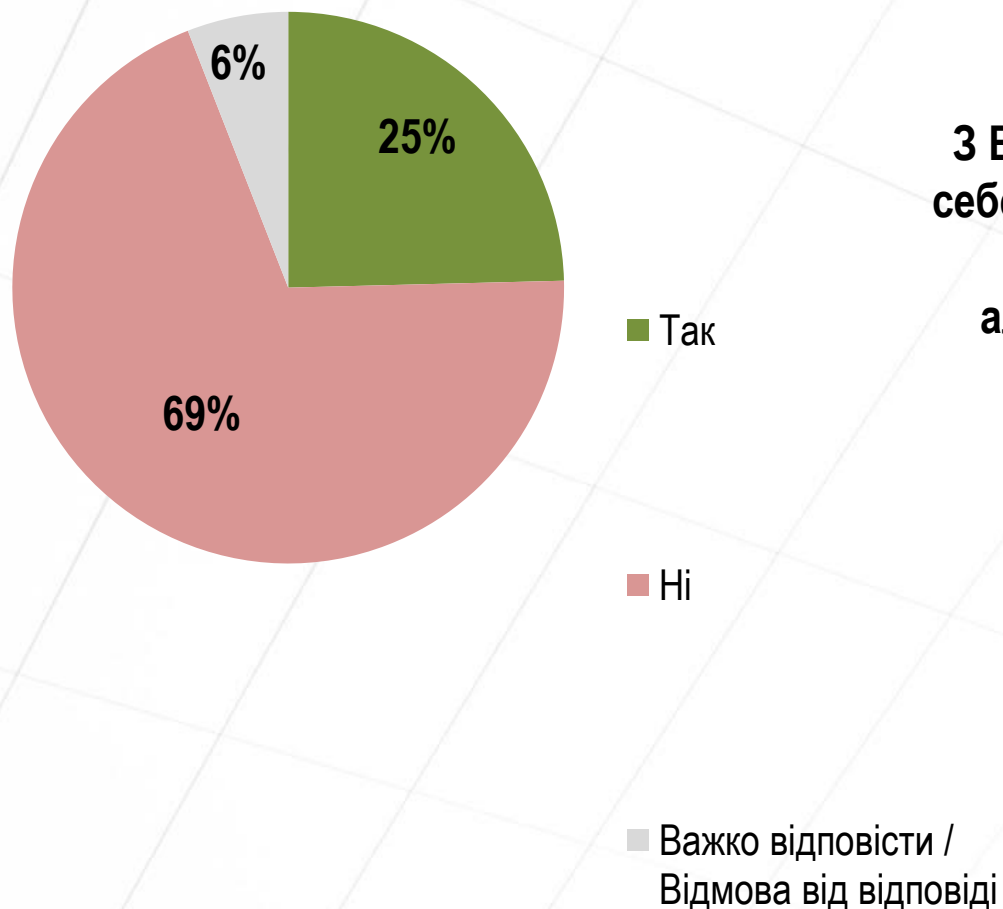
РЕЙТИНГ

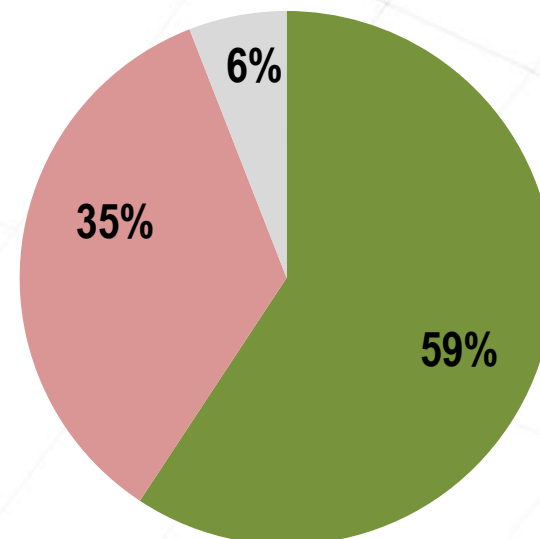

Питання корупції в медицині

З Вашого досвіду, чи вимагали від Вас хабар за лікування або медичні послуги протягом останніх 2 років?

З Вашого досвіду, Ви коли-небудь відчували себе зобов'язаним дати медичному працівнику НЕ ГРОШОВИЙ подарунок (наприклад: алкоголь, шоколад, їжу), щоб віддячити за лікування Вас або Вашої родини?

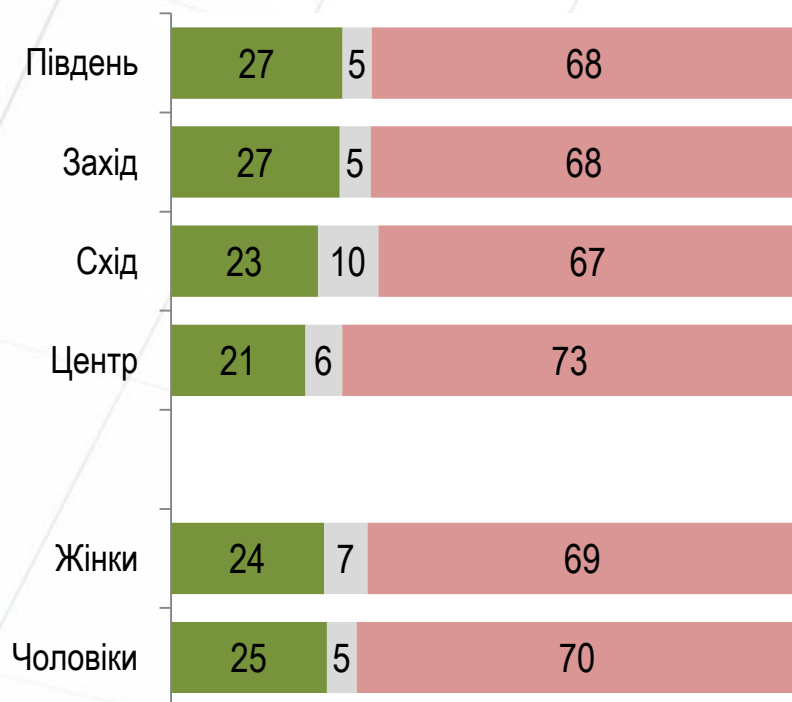

3 Вашого досвіду, чи вимагали від Вас хабар за лікування або медичні послуги протягом останніх 2 років?

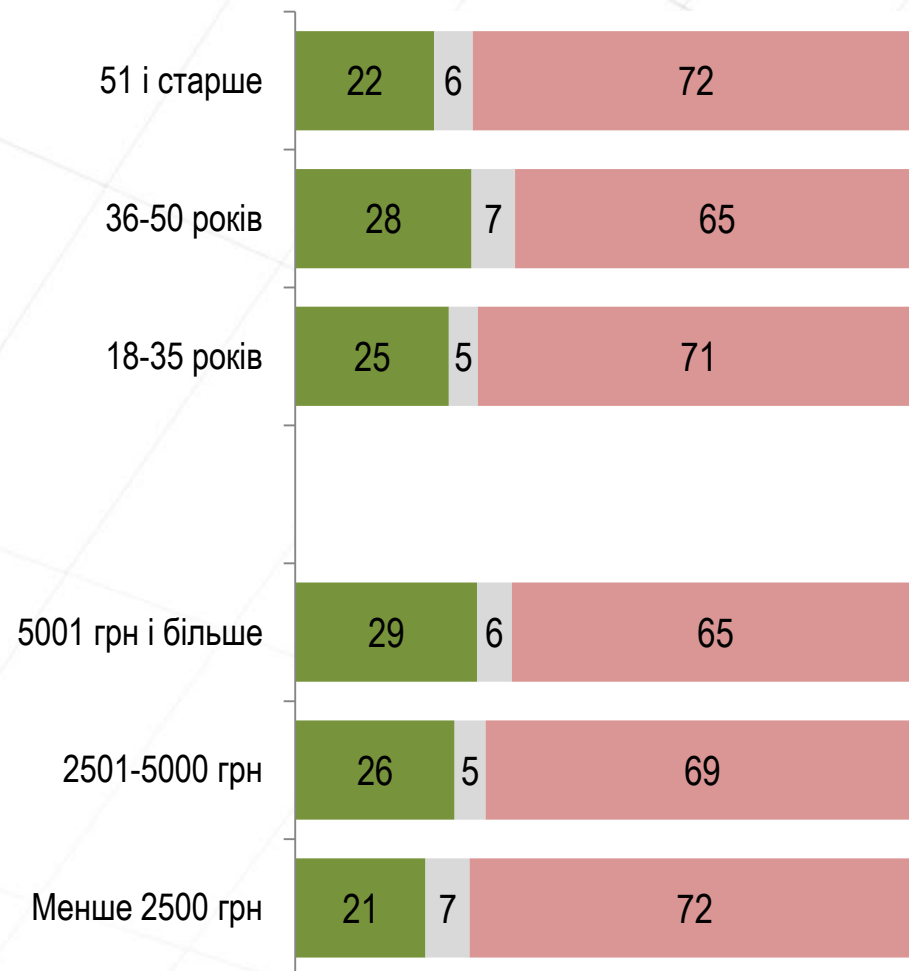
РЕЙТИНГ

■ Так ■ Важко відповісти / Відмова від відповіді ■ Ні

Регіони

Вік. Дохід

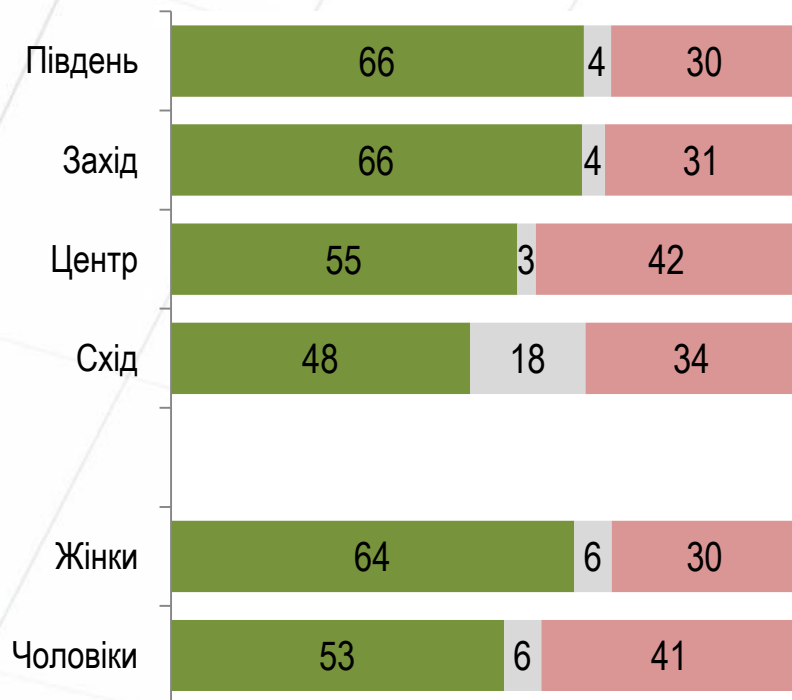

3 Вашого досвіду, Ви коли-небудь відчували себе зобов'язаним дати медичному працівнику НЕГРОШОВИЙ подарунок (наприклад: алкоголь, шоколад, їжу), щоб віддячити за лікування Вас або Вашої родини?

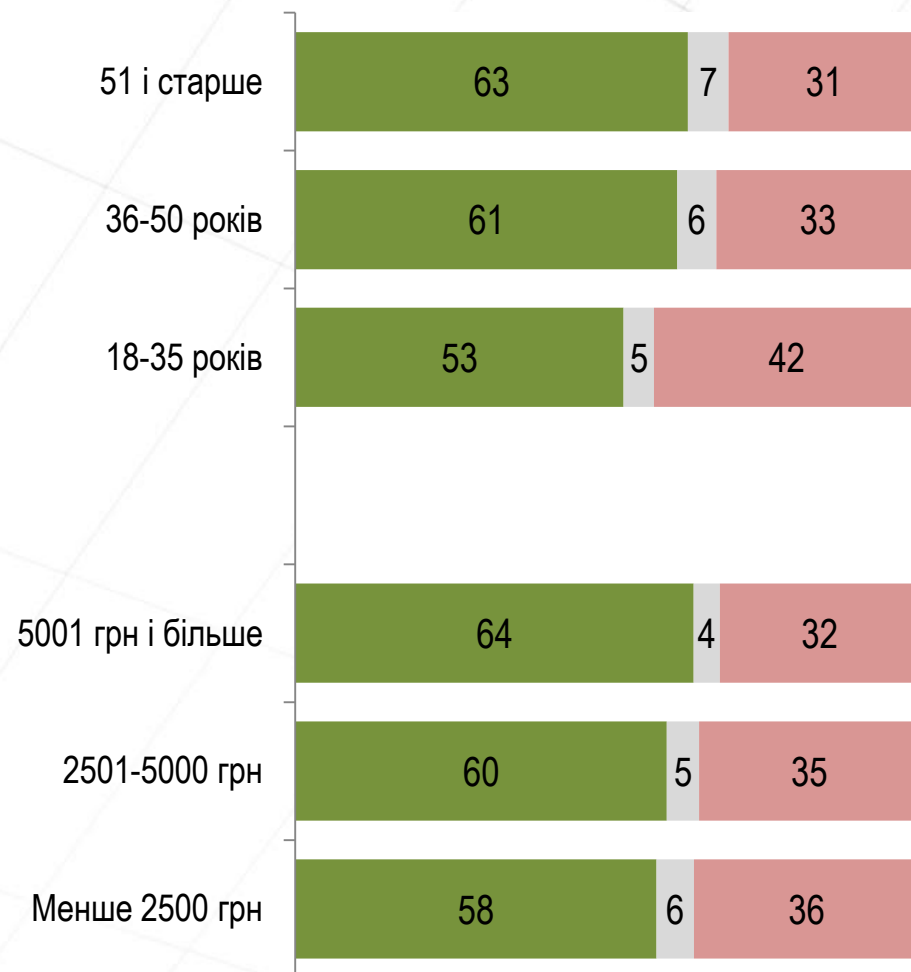
РЕЙТИНГ

■ Так ■ Важко відповісти / Відмова від відповіді ■ Ні

Регіони

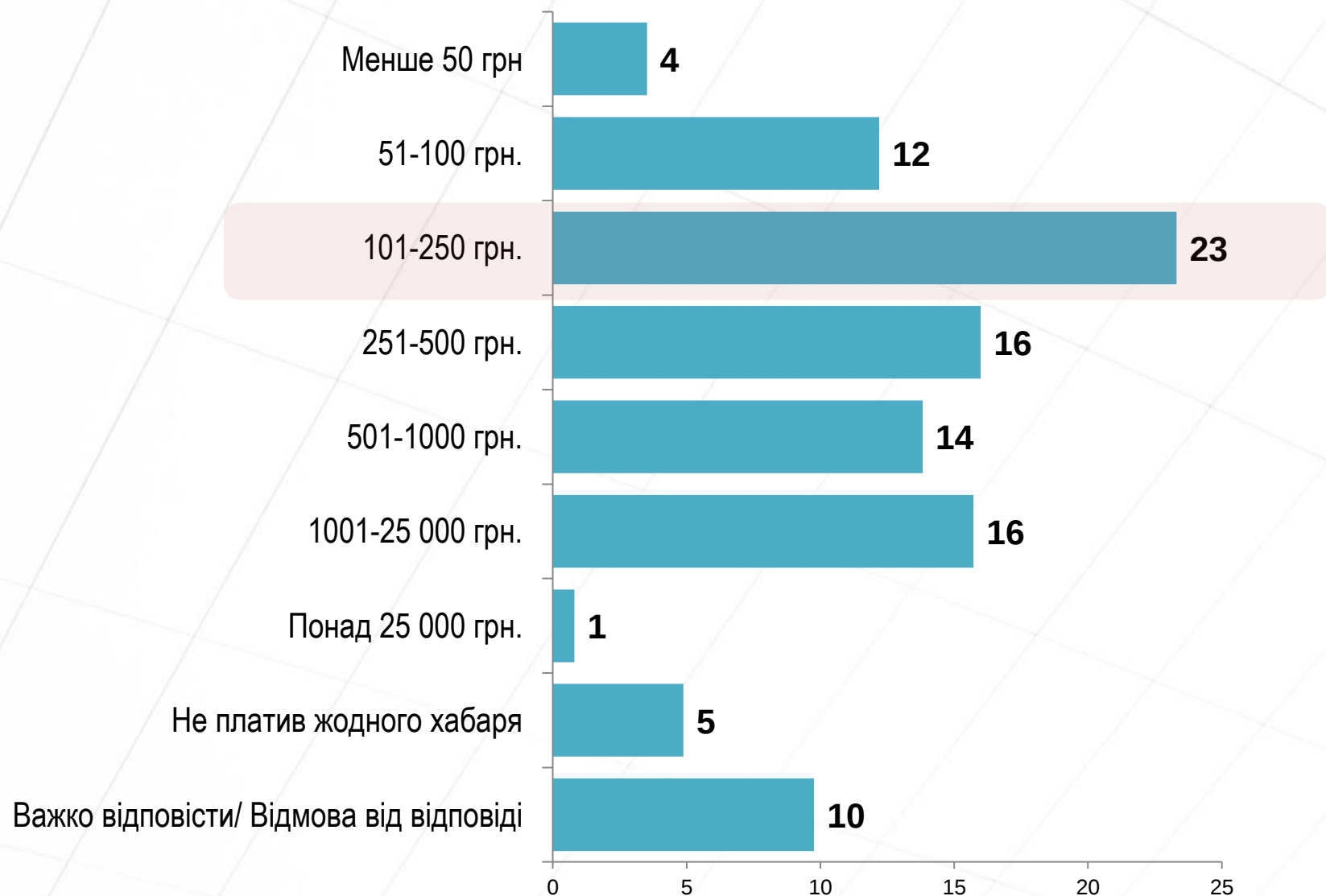

Вік. Дохід

Якщо Вас просили заплатити хабар за лікування протягом останніх 2 років, якою була приблизна сума хабаря?

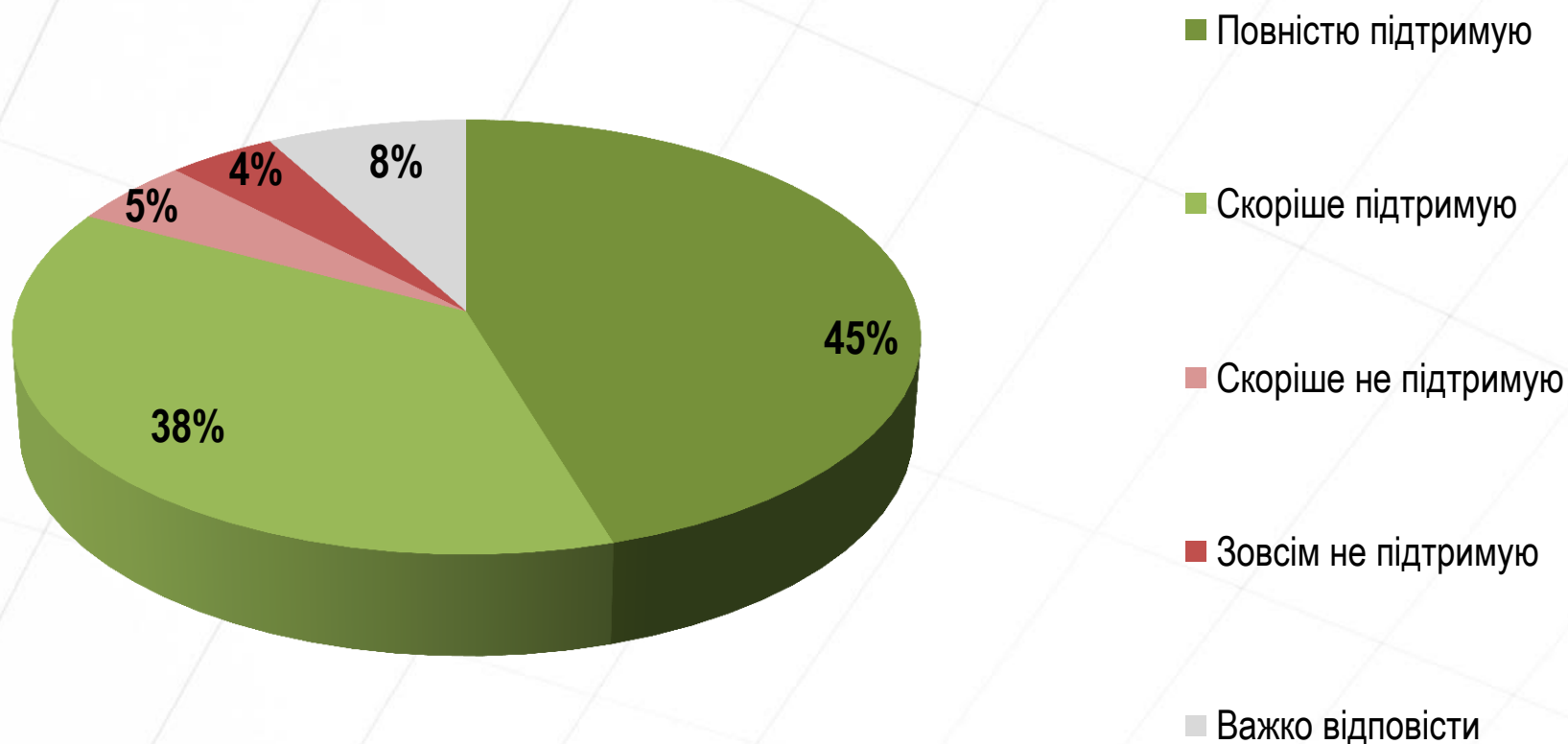
РЕЙТИНГ

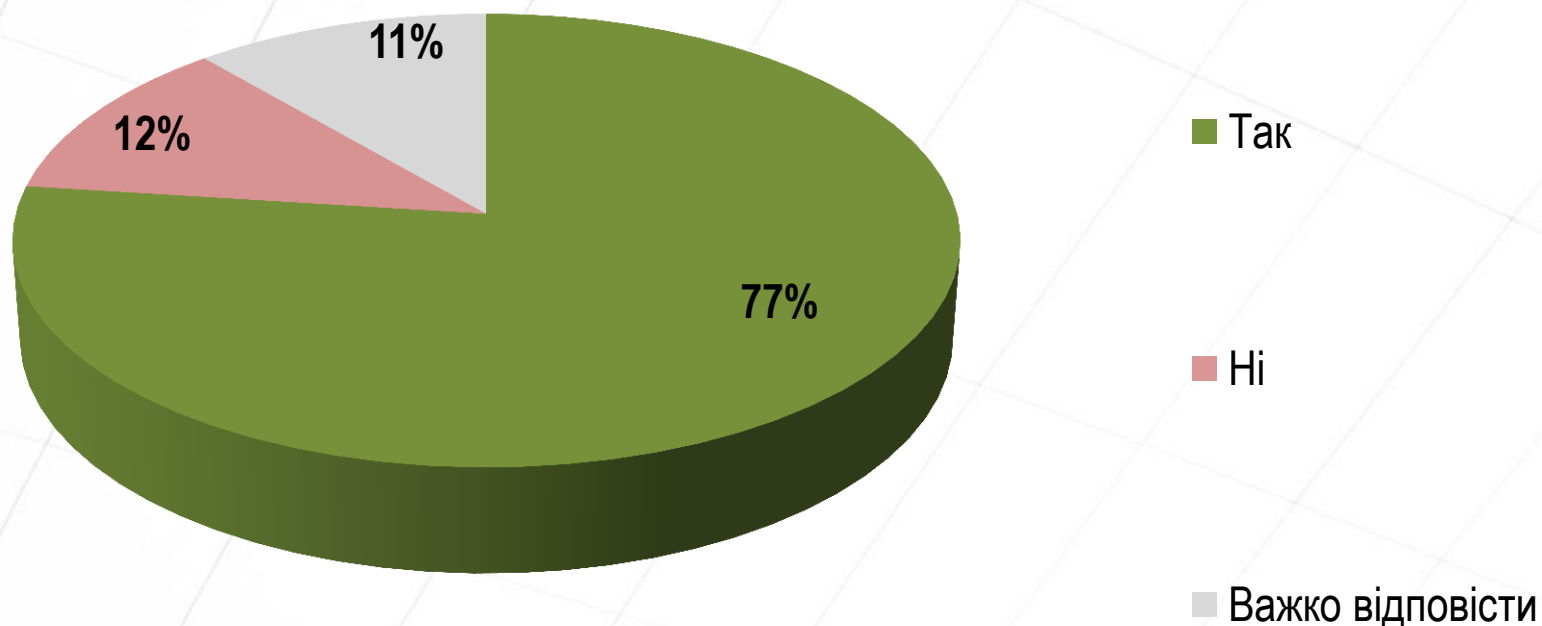

Ставлення до вакцинації дітей

Яке Ваше ставлення до вакцинації дітей проти таких хвороб як поліомієліт, кір, туберкульоз, гепатит В, дифтерія та ін.?

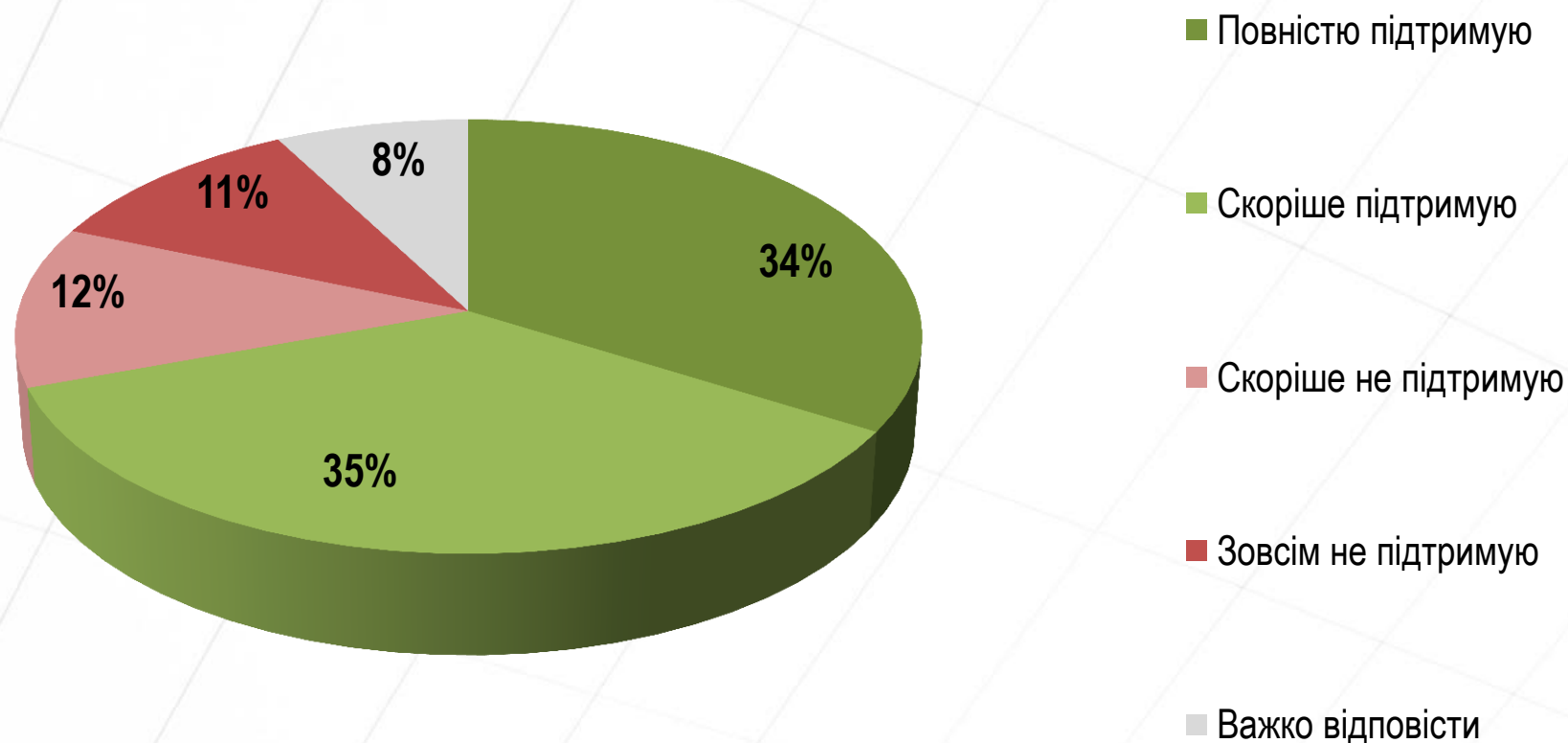
Чи повинні бути обов'язковими щеплення дітям проти таких хвороб як поліомієліт, туберкульоз, кір, гепатит В, дифтерія і т.д., за умови, що ці хвороби можуть загрожувати суспільному здоров'ю населення?

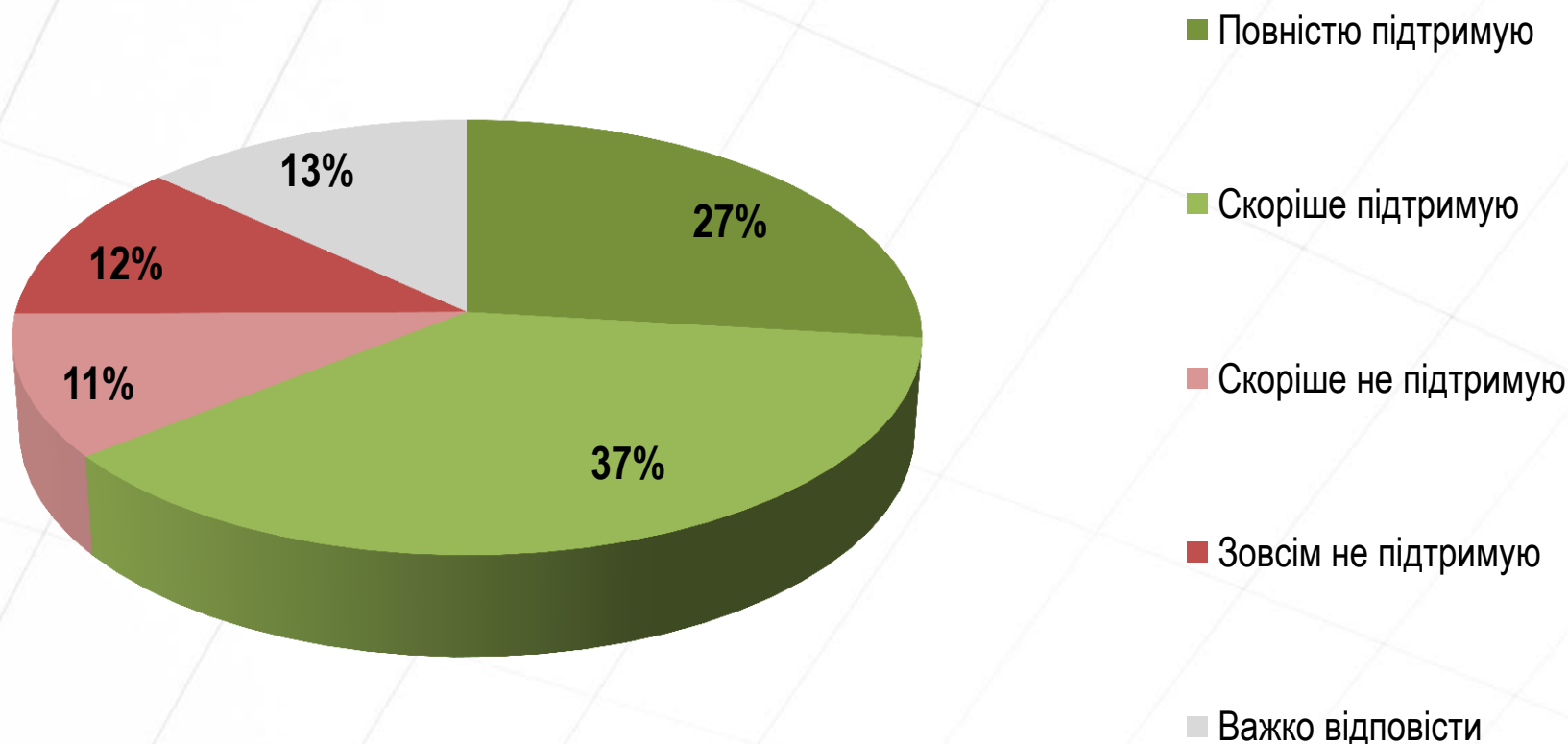

Окремі аспекти реформування медичної сфери

Як Ви ставитеся до того, щоб до водіїв швидкої допомоги ставилася вимога закінчити медичні курси з надання першої допомоги та допомоги при отриманні травм, а не просто, щоб вони були водіями?

У країнах Заходу, послуги фельдшера використовуються при наданні першої медичної допомоги при травматичних ситуаціях, щоб врятувати життя пацієнта, доки він не отримає повноцінного і незалежного лікування у відділенні швидкої допомоги. Що Ви думаєте щодо створення такої служби в Україні?

Якщо Ви проти створення служби фельдшерських послуг, то чому?

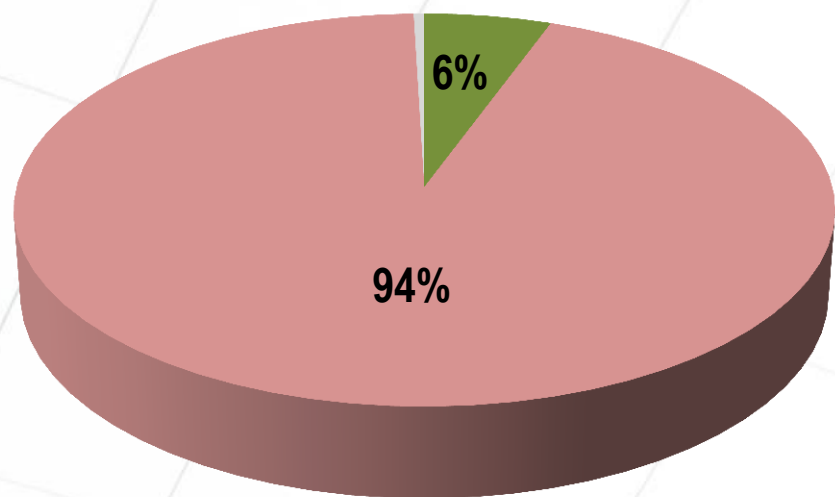
РЕЙТИНГ

КІЛЬКА ВІДПОВІДЕЙ

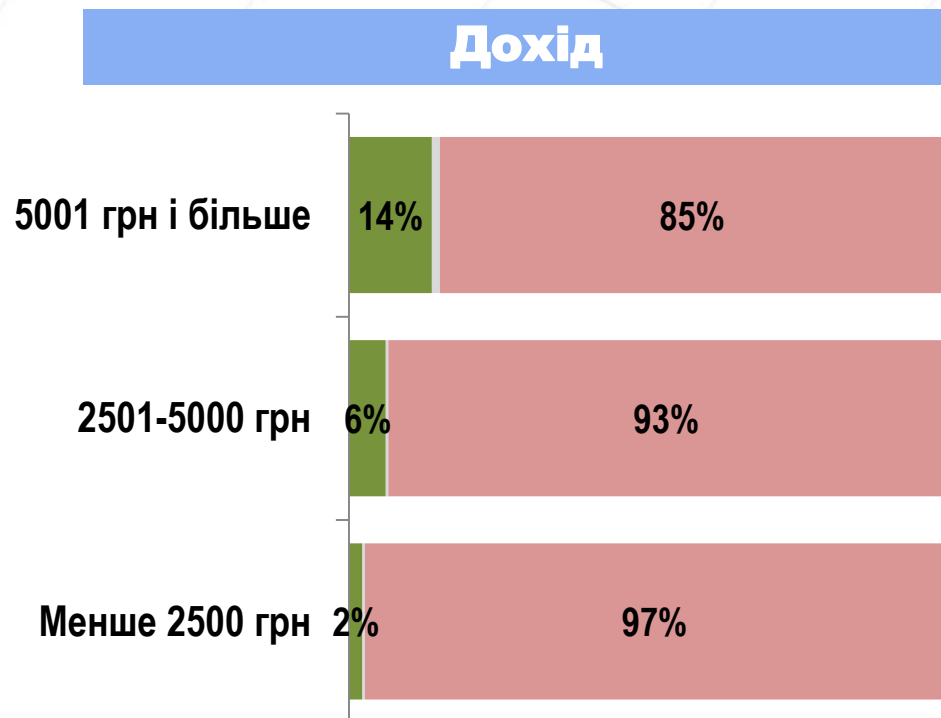

У Вас є приватна медична страховка?

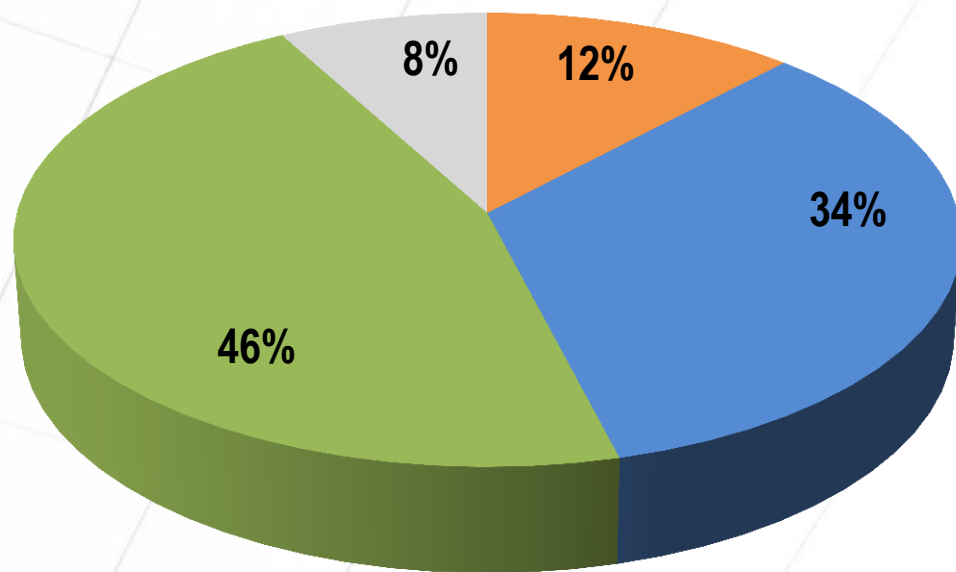
РЕЙТИНГ

■ Так ■ Ні ■ Важко відповісти

Що б, на Вашу думку, найбільше допомогло удосконалити українську систему охорони здоров'я?

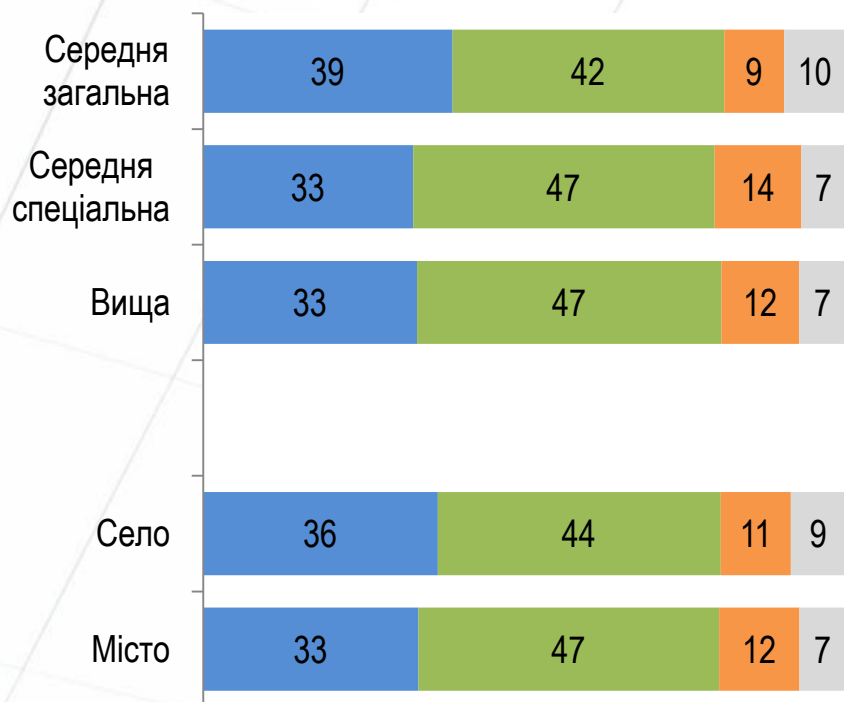
- Якби кожен громадянин мав медичний ваучер на певну грошову суму, яку можна було б використовувати щомісяця і поповнювати за рахунок заробітної плати
- Якби існуюча система працювала ефективно
- Якби держава забезпечувала кожного громадянина приватною страховкою, яка б покривала реальні витрати на якісну медичну допомогу
- Не знаю / Важко відповісти

Що б, на Вашу думку, найбільше допомогло удосконалити українську систему охорони здоров'я?

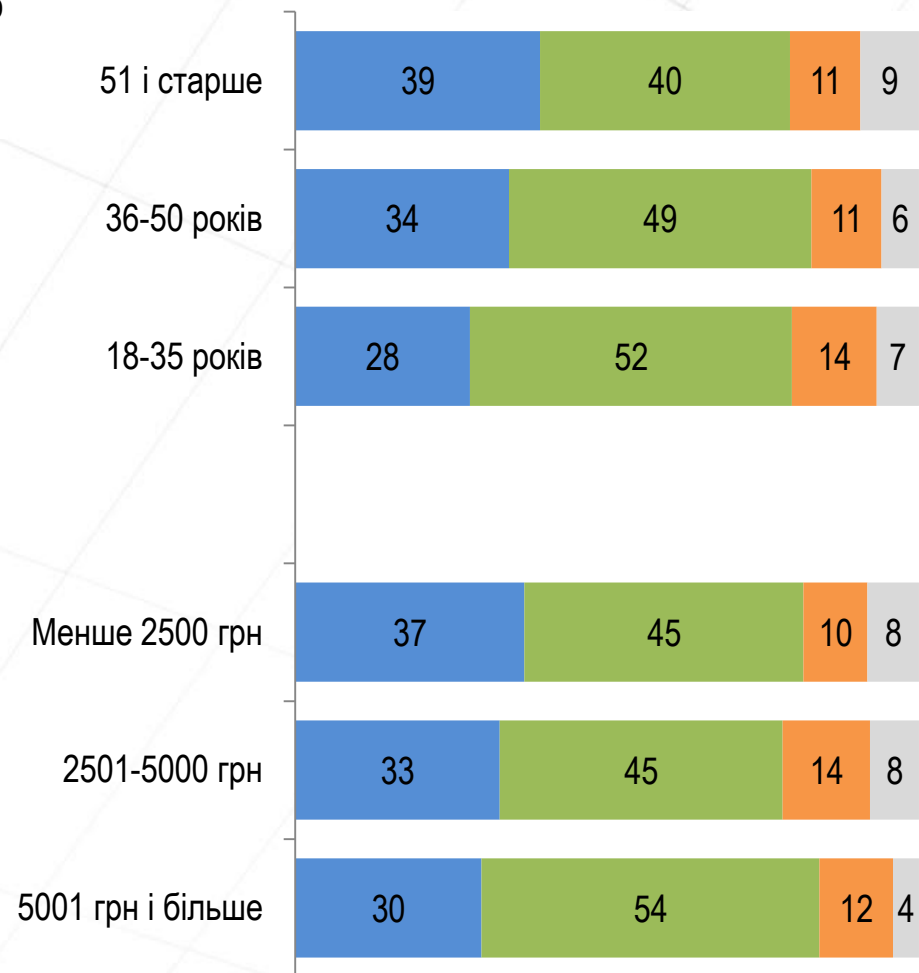
РЕЙТИНГ

- Якби існуюча система працювала ефективно
- Якби держава забезпечувала кожного громадянина приватною страховкою
- Якби кожен громадянин мав медичний ваучер на певну грошову суму
- Важко відповісти

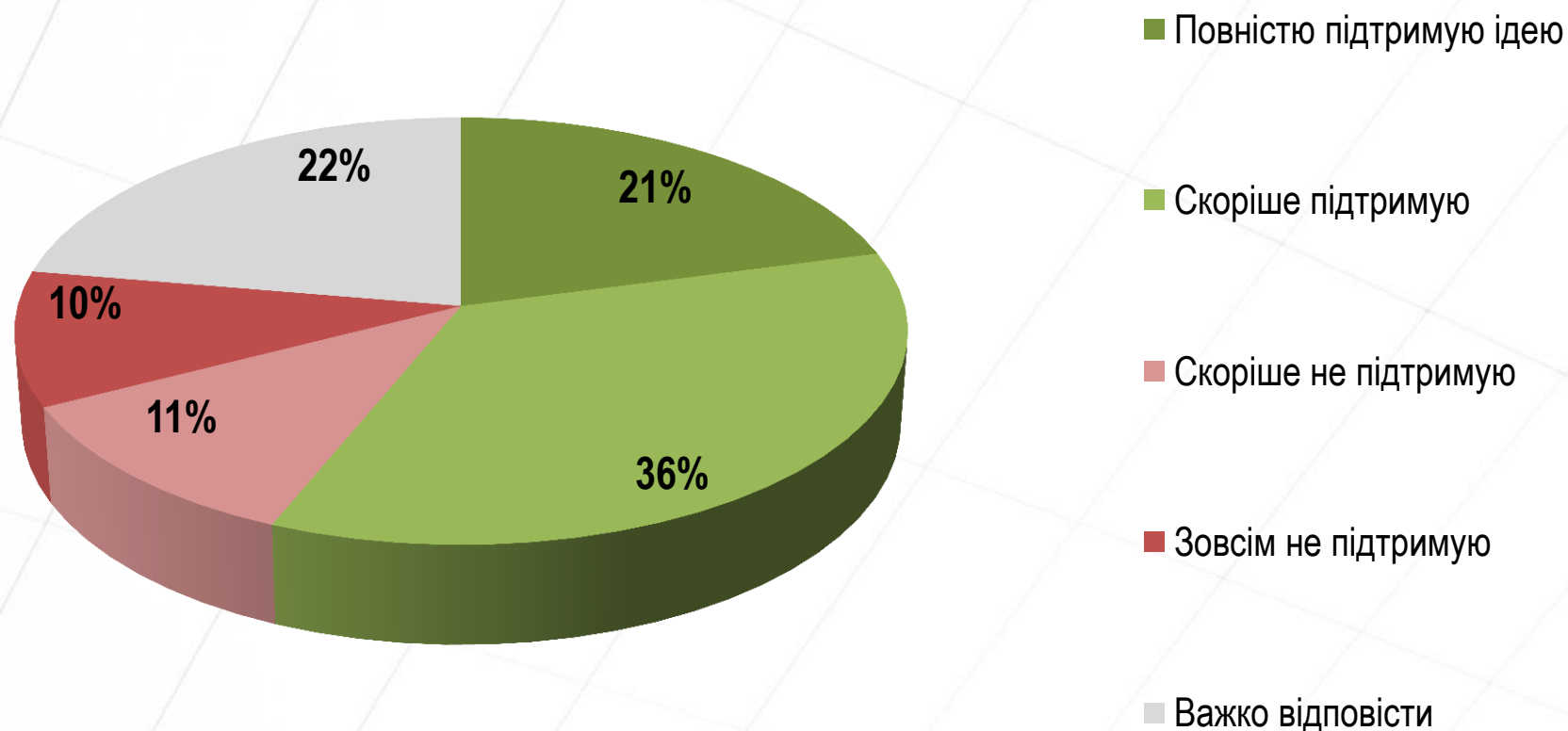
Освіта. Тип поселення

Вік. Дохід

Як Ви ставитесь до ініціативи, коли бюджетні тні кошти на установи будуть розподілені залежно від кількості пацієнтів, а на підставі кількості лікарняних ліжок, як було раніше?

Контакти

Соціологічна група «РЕЙТИНГ»

01010, г. Київ, вул. Івана Мазепи, 3, оф.3

(+380 44) 254-3693

(+380 44) 254-3694

<http://ratinggroup.ua/>

info@ratinggroup.com.ua

соціологічна група

